2009
Tardor
63

el Llombo

reivindicació / cultura

*Al costat de la depuradora
*Xicotet
*Dependent de Xàtiva
*Sense UCI?
*L'alcaldessa ho dóna tot com a bo i fuig del debat públic

L'hospital que vol el PP

Edita l'Associació de Veïns El Llombo. Ontinyent. Any XIX. Segona Època.

EN LA INAUGURACIÓ DE L'EXPOSICIÓ "AQUELL ONTINYENT EMBLEMÀTIC: AHI

Més de cent persones re

REDACCIÓ

A les set i mitja de la vesprada del dissabte 20 de juny feia calor; una calor humida, producte de l'aire humit de llevant i de la primavera tant calorosa que havíem passat. Malgrat això, al local social del Llombo ubicat a l'emblemàtic carrer d'En Jaume I el Conqueridor, núm. 7, hi havia ja, mitja hora abans de la inauguració, un nombrós públic. Era el preludi i la constatació que el treball ben fet anava a tindre recompensa.

Mitja hora després així va ser. A les huit de la vesprada, puntual com mai no hem segut a l'Associació (els 10 minuts de "cortesia" mal entesa, perquè la cortesia deu ser començar a l'hora pels que han acudit puntualment), s'inaugurava l'exposició que recollia una sèrie de làmines de Joan Barberà Martínez i el seu contrapunt en les fotografies de Pep Cañete Ferre.

Són en total més de cent imatges (114), en format DIN A3, d'abans i d'ara per veure com Ontinyent ha canviat. I la veritat, no resisteix la comparació entre el que el poble tenia i ara no té; entre els palaus, xalets, fonts i, en definitiva, tot el patrimoni que la població atresorava, i el que s'ha fet per responsabilitat de uns polítics insensibles; uns constructors que han primat la feina fàcil, i uns especuladors àvids d'omplir-se les butxaques quan abans millor, amb la realitat deprimentt de fer pols tot el que se'ls posara per davant.

En els breus parlaments que hi hagué, Pep Barberà, com a president de l'entitat, va assenyalar que "un polític conservador no vol dir en matèria d'urbanisme conservar, sinó tindre una sensibilitat especial", mentre Gaspar Conejero va recordar que tot havia començat amb unes làmines que un bon dia van arribar a l'Associació. Finalment, va hi haver un vi d'honor.

Malauradament, Joan Barberà no va poder assistir per trobar-se malalt, però les més de cent persones que van acudir van poder presenciar el desgavell urbanístic que s'ha comés a Ontinyent. Després dels anys que l'Associació ha estat al carrer d'Echegaray, on no es va fer cap mostra, donades les característiques del local, que feien desaconsellable les exposicions, aquestes han tornat i, a més a més, per la porta gran.

Joan Barberà no hi va poder assistir

Joan Barberà, l'autor dels dibuixos fets al llarg del darrer mig segle, segons anaven enderrocant-se i desapareixen els edificis, no va poder assistir en estar malalt. De tota manera va estar present en el record de tots i, especialment, de la gent de l'Associació amb la que ha treballat en aquest projecte. Malgrat tot, va assistir l'esposa de Joan, Amparo Donat Vidal.

Les fotos actuals, obra de Pep Cañete

L'exposició està pensada per veure no solament com eren les coses a Ontinyent. També en què s'han convertit. Ací, la labor fotogràfica ha estat obra de Pep Cañete, qui ha sabut trobar-li el punt exacte del que es volia fer. Per donar-li un major impacte, s'han enfosquit deliberadament. I és que la realitat d'Ontinyent es fosca, fosca, fosca...

El llibre i l'exposició

En desembre vam traure el llibre sobre el que ara s'ha fet l'exposició, *Aquell Ontinyent emblemàtic*, amb dibuixos de l'autor i textos de Gaspar Martínez. Aquella iniciativa va estar possible gràcies al patrocini d'una sèrie d'empreses. Ara, l'exposició, també ha segut possible a la gent altruista que valora el treball ben fet. Moltes gràcies a tots ells.

r i hui", al local social del Llombo

viuen com era Ontinyent

Causa cierto asombro que en un país tan propenso a la invención de pasados falsos haya tan poco amor, tan poco respeto por las huellas verdaderas del pasado. Lo peculiar de los conservadores españoles es que no conservan nada, a no ser unas cuantas ideas machaconas y fósiles, y el amor cerril a la patria chica no es incompatible con la destrucción metódica y rapaz de los tesoros que el tiempo le ha ido legando. Nadie más berroqueñamente conservador, católico, apostólico y romano que los alcaldes franquistas de los años sesenta y setenta, a lo largo de los cuales se arrasó para siempre la mayor parte del patrimonio de nuestras ciudades. No me refiero sólo a palacios, a monumentos singulares: se destruyó la prosa popular de las calles, se talaron arboledas que civilizaban con sus anchas sombras y su rumor de hojas y de pájaros los calores violentos del verano español, se desfiguraron litorales enteros, convertidos ahora en muladares de hormigón en los que va a abrevar cada mes de agosto la peor chusma de Europa.

Antonio Muñoz Molina
La vida por delante

El Llombo, una manera de ser i d'actuar

L'Associació de Veïns el Llombo no convida als polítics en els diferents actes que fa. Sempre ha segut així. Si volen, poden vindre, però sense invitació. En aquesta exposició es va poder veure al regidor dimissionari del Bloc, Joan Cambra i el seu substitut, José Ros, qui van acudir a veure com era Ontinyent i com l'han fet.

Resposta massiva dels socis i veïns

La resposta dels socis i veïns a la inauguració de l'exposició va ser excel·lent. L'afluència de gent va desbordar les previsions més optimistes en donar-se cita per damunt de 100 persones. Un fet sense precedents al Llombo i, per què no dir-ho, a Ontinyent. I això que era un dia amb múltiples activitats.

Mitjans de comunicació, l'absència continua

Si algú va faltar a la cita aquests van ser els mitjans de comunicació, una cosa que ni ens estranya ni ens preocupa. Solament la TVO va acudir i va filmar ben bé l'exposició i els assistents. De la resta res. És cert que un dissabte per la vesprada i hi havent altres actes... però si fora la primera vegada. Ells s'ho perden.

Eleccions al Parlament Europeu, 7 de juny de 2009

A Ontinyent, a València, a Espanya, guanya el PP

Electors de la mesa	Electors que voten	Paperetes nul·les	Paperetes en blanc	Candidatures: PP	PSOE	EUPV-IR	BLOC	UDyP	LV-GVE	EUPV-EV-Edp-V	II	PACMA	UV	PUM+J	LIBERTAS	FE de las JONS	PH	DN	PCPE	PFyV	POSI	PRC	MSR	IF	IZAN-RG	CDL	CDS	UCE	PSA	FA	PREPAL	ALTRES (7 PARTITS)	Col·legi Electoral	Ubicació
650	359	8	5	168	124	28	4	5	7	2	3	1	0	0	1	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	11U	Hospital
491	267	0	5	116	115	8	10	1	5	2	0	1	0	1	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	12A	Ll Vives
666	378	0	14	151	158	21	10	3	5	4	3	3	0	0	0	0	1	2	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	12B	
594	327	5	4	134	135	17	19	3	3	1	1	2	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	13A	Ll Vives
647	344	3	4	161	126	21	8	6	4	4	3	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	13B	
496	295	1	6	116	147	14	3	4	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	14A	RJ Vidal
602	322	3	4	95	192	9	4	3	1	3	0	1	1	0	0	1	3	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	14B	
592	252	5	4	99	125	12	3	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	15A	UNED
680	299	0	2	99	150	20	7	7	4	2	0	3	0	1	0	1	0	2	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	15B	
369	212	2	1	56	135	5	7	0	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	16A	UNED
475	281	3	2	100	158	9	1	1	0	3	0	0	0	1	0	0	0	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	16B	
654	352	12	4	106	193	20	1	0	4	2	0	4	0	0	0	0	2	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	17U	UNED
755	390	6	3	148	177	24	13	3	2	4	4	3	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	18U	RJ Vidal
673	348	3	2	170	133	16	5	8	3	5	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	21U	EPA St Carles
399	217	2	4	103	84	8	6	3	2	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	23A	Ermiteta
590	303	2	4	147	121	7	6	2	4	3	2	0	0	0	0	0	2	0	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	23B	
562	280	0	5	124	111	17	9	1	1	6	2	2	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	25A	C Ripoll
713	354	1	3	176	121	15	14	7	5	5	0	0	0	1	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	1	25B	
458	265	0	4	167	65	7	5	5	4	3	3	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	26A	C Ripoll
589	320	1	7	187	78	13	14	9	1	3	4	0	0	1	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	26B	
527	292	2	5	164	76	14	15	2	11	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	27A	C Ripoll
631	368	4	8	191	114	18	20	5	0	4	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	27B	
580	318	3	3	144	138	6	12	1	4	2	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	28U	Ll Vives
303	167	0	0	94	59	4	2	1	0	3	0	0	1	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	31A	X les Boles
439	255	4	4	126	96	12	4	4	1	1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	31B	
556	279	2	0	137	112	8	8	1	2	1	0	2	1	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	32U	V Gironés
464	260	1	2	149	89	8	1	4	2	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	33A	M Valls
493	276	1	3	122	121	13	7	4	1	2	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	33B	
582	311	1	2	146	136	12	4	3	2	1	0	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	34A	M Valls
783	394	6	6	137	200	22	11	6	4	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	34B	
562	339	1	4	208	109	6	4	0	0	3	0	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	35A	V Gironés
611	354	6	3	191	129	7	2	3	4	2	1	1	2	1	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	35B	
446	282	1	4	202	62	3	5	3	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	36A	CEAM
596	384	2	7	247	105	3	11	4	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	36B	
606	357	6	6	197	124	8	2	5	1	2	1	0	2	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	37A	CEAM
714	430	4	5	259	121	8	9	9	2	5	0	0	2	1	3	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	37B	
525	297	4	5	180	77	9	10	4	1	4	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	38A	Casal Juventut
581	359	1	3	244	72	10	9	8	2	3	0	2	0	2	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	38B	
572	362	1	6	186	143	5	4	3	4	7	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	39A	V Gironés
741	444	3	6	209	188	8	14	4	3	1	0	2	1	1	0	2	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	39B	
808	405	3	11	193	164	14	5	5	4	1	3	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	310U	M Valls
547	314	1	4	148	128	16	3	7	2	0	0	2	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	311A	M Valls
628	352	4	4	164	152	12	3	2	2	1	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1	0	2	0	0	0	0	311B	
542	293	2	10	124	130	8	4	5	0	6	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	312A	V Gironés
652	349	1	13	148	148	11	12	3	2	1	2	1	2	0	0	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	312B	
602	315	0	6	182	110	10	2	2	0	0	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	313U	CEAM
26.746	14.721	121	217	7.119	5.751	546	332	165	112	111	42	42	19	19	19	17	15	10	7	6	5	5	5	4	4	4	4	4	3	3	3	7	**TOTALS**	

PP: Partido Popular; PSOE: Partido Socialista Obrero Español; EUPV-IR: Esquerra Unida del País Valencià-l'Esquerra; BLOC: Bloc Nacionalista Valencià-Coalició per Europa; UDyP: Unión Progreso y Democracia; LV-GVE: Los Verdes, Grupo Verde Europeo; EUPV-EV-Edp-V: Esquerra Republicana del País Valencià-Els Verds; II: Izquierda Internacionalista; PACMA: Partido Antitaurino Contra el Maltrato Animal; UV: Unió Valenciana; PUM+J: Por un Mundo Más Justo; LIBERTAS: Ciudadanos de España; FE de las JONS: Falange Española de las JONS; PH: Partido Humanista; DN: Democracia Nacional; PCPE: Partido Comunista de los Pueblos de España; PFyV: Partido Familia y Vida; POSI: Partido Obrero Socialista Internacionalista; PRC: Partit Republicà Català; MSR: Movimiento Social Republicano; IF: Iniciativa Feminista; IZAN-RG: Esquerra Anticapitalista-Revolta Global; CDL: Centro Democrático Liberal; CDS: Centro Democrático y Social; UCE: Unificación Comunista de España; PSA: Partido Socialista de Andalucia; FA: Falange Auténtica; PREPAL: Salamanca-Zamora-León; ALTRES: UCL: Unión Centrista Liberal (2); AES: Alternativa Española (2); FN: Frente Nacional (2); UNA (1); SAIn: Unidad y Autogestión Internacionalista (0); Extremadura Unida (0); AA: Andecha Astur (0).

La realitat del poble on vivim

Quan a finals de 2006 (mig any abans de les eleccions municipals) l'Associació de Veïns el Llombo va decidir apostar fort en demanda d'un hospital comarcal, estaven lluny d'imaginar alguns dels mals que afecten Ontinyent.

Potser portats per un ideal de col·laboració i participació –i no volen reconéixer que era un poble meninfotista, tot i que repetidament ho hem denunciat i lamentat– creiem que a Ontinyent se'l podia mobilitzar per alguna cosa bona. Eixa cosa bona era l'hospital.

Estàvem en un error. A hores d'ara, la ciutadania ontinyentina ha dimitit de tot. El mirar cap a un altre costat, el pensar que les coses ens les tenen que donar fetes, el confiar en que ja es mouran els demés, junt a un caràcter individualista i pasota, són els ingredients bàsics de l'Ontinyent del segle XXI.

Aleshores, finals de 2006, com venien eleccions, tots els partits van agafar el guant que el Llombo va posat a l'abast. Tots els partits farien l'hospital. Però, quin hospital?

Com a Ontinyent i al País València va guanyar el PP, l'hospital que va a fer-se és el que vol el PP. El poble, no cal ni preguntar-li perquè no respon, ni sap ni contesta. En un primer moment, l'emplaçament: a 100 metres d'una depuradora. Ara, la grandària. Cent llits en 70 habitacions. Quina ha estat la reacció del poble? Cap. O com la de l'empresariat agrupat en Coeval, que vol que els serveis siguen bons. Quins serveis? L'aparcament, que tinga bones ombres?, per què això també són serveis. Decididament, hi ha casos en que no se sap que val més, si la manca de resposta o el tipus de reacció. Més endavant, estem segurs que l'hospital comarcal –comarcal?– d'Ontinyent tindrà noves dades negatives. Estem segurs que amb el format actual, la Generalitat Valenciana no contempla que l'hospital tinga una unitat UCI. Si més no, Lina Insa, en la compareixença davant les cameres de televisió el 5 d'agost de 2009 no va dir res al respecte. Sabent com és el PP –d'airejar el bo i callar el roïn– el fet cal emmarcar-lo en una dinàmica perversa i humiliant: no tindrà UCI.

A aquestes alçades de la pel·lícula podem dir que és una mala pel·lícula. Però Ontinyent es mereix un altre guió? Honestament, no. Perquè ni a nivell ciutadà, individual o col·lectiu; ni a nivell d'entitats cíviques, des d'associacions de veïns fins a les festives; ni a nivell de mitjans de comunicació local, que opten abans per aplaudir una opció política que per defensar el poble; ni a nivell polític, encapotats abans en traure rèdit polític que en les necessitats reals de la població; ni a nivell empresarial, on val més no fer ni un sols comentari; Ontinyent té el que es mereix.

Així, amb aquestes varetes, l'alcalde o alcaldessa no pot fer gaire gran cosa. És normal que en trenta anys d'ajuntaments democràtics, el poble i la primera autoritat municipal passen pel consistori sense pena ni glòria. I l'actual alcaldessa Insa? Doncs el mateix, i més encara després de comprovar com, entre l'amor per l'alcaldia i Ontinyent, es decanta escandalosament, sorollosament, per la primera opció al deixar clara la seua submissió total al poder de dalt. Soles així s'explica que diguera en la compareixença abans citada que per què volíem un hospital més gran si, al d'Ontinyent, difícilment es passa de 50 llits ocupats. Senyora Insa, i quants ontinyentins hi ha regularment al Lluís Alcanyís, de Xàtiva? I quants habitants de la comarca hi ha allí? Sense dir-ho i per submissió, pretén deixar les coses com estan en matèria hospitalària.

Aquesta és la realitat que hi ha. La justícia i l'equilibri entre comarques o poblacions, fa temps que ha passat a la història. Els polítics ho han prostituït i canviat per voluntats, fidelitats i amistats polítiques. Si cal ser solidari, millor no mirar cap a casa.

La presentació del llibre *Perfiles*, del que fóra alcalde d'Ontinyent, Jaime Miquel Lluch, tindrà lloc el dissabte 7 de novembre de 2009, a les 19 hores, al local social del Llombo.

Edita: Associació de Veïns el Llombo. Carrer Jaume I, 7-baix Ontinyent (La Vall d'Albaida) CIF: G-46979183 Registre Generalitat Valenciana 4746, Secció 1a

Registre Ajuntament d'Ontinyent, núm. 72
Any XIX, Segona Època, núm. 63. Tardor 2009
Exemplar Gratuït
Dipòsit legal: V-503-1993

Nota: L'opinió de l'Associació de Veïns el Llombo d'Ontinyent es manifesta en l'Editorial i en els seus articles signats des de la Redacció. La resta ho són a títol personal, siguen coincidents o no amb el parer de l'Associació.

Amb la col·laboració de la **Conselleria d'Educació** de la **Generalitat Valenciana**

DIRECCIÓ GENERAL D'ORDENACIÓ I INNOVACIÓ EDUCATIVA I POLÍTICA LINGÜÍSTICA

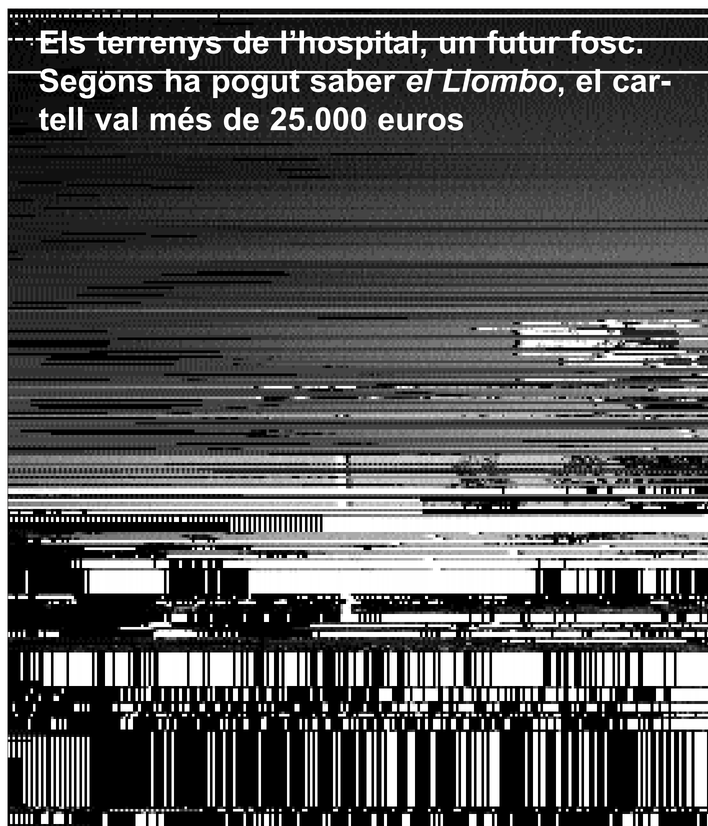
Hospital comarcal d'Ontinyent

Tant de temps d'esperar per açò?

El setmanari *El Periòdic d'Ontinyent* va publicar aquest article el dissabte 8 d'agost de 2009. Els autors del mateix (Guillem Llin Llopis i Gaspar Conejero Martínez) ho són per què el mitjà vol que hi haja un / uns responsables físics, però l'opinió era de l'Associació de Veïns el Llombo en general.

Redacció

La setmana passada es va produir la notícia, amb la col·locació del pertinent cartell, que el futur hospital comarcal d'Ontinyent tindrà 70 habitacions i 100 llits.

Els terrenys de l'hospital, un futur fosc. Segons ha pogut saber *el Llombo*, el cartell val més de 25.000 euros

Ací podem dir que la informació es depriment, descoratjadora, i trista, molt trista. Després de tants anys de baixar a València, a l'hospital la Fe, primer; i després a Xàtiva, al Lluís Alcanyís; ara, que ens vinguen amb un hospitaliu com el que el govern valencià vol fer-nos (sis llits més que el que hi ha ara), demostra a les clares dues coses:

Primera. Que el govern valencià és burla d'Ontinyent. Descaradament. I Ontinyent, si permet l'escarni, haurà caigut a un nivell tant baix que tot el que li passe li estarà ben empleat.

I segona. Lina Insa, alcaldessa d'Ontinyent. L'hem sentit dir en diverses ocasions quant estima el poble. Doncs bé, si estima Ontinyent té que fer dues coses, i ja tarda per a totes elles: pegar un colp de mà damunt de la taula del conseller de Sanitat, Manuel Cervera, i convocar a totes les entitats cíviques, laborals, festives, empresarials... per què actuen tots a una.

L'argument que hem defensat en diferents ocasions es conegut. Però bé. Tornarem a repetir-lo. Comparativament, la Vall d'Albaida és una comarca amb un número de pacients semblant a la dels Serrans. I encara que Ontinyent siga més gran, no se'n va massa de la capital d'aquella, Llíria. Doncs bé, a Llíria, esta fent-se un hospital de 120 llits, tots en habitacions individuals.

La comarca de la Vall d'Albaida és veritat que està desestructurada. I en un tema tant delicat com la sanitat, no pretenem obligar a ningú a desplaçar-se on no vullga. Però, és que, agafant les xifres que la mateixa Generalitat Valenciana atorga al futur hospital (prop de 70.000 persones, però amb municipis com l'Olleria que no depenen d'Ontinyent, sinó de Xàtiva), no és un centre sanitari el que volen fer, és, senzillament, un... altra cosa. Les previsions a llarg termini (que per això es diuen "previsions a llarg termini") tenen que partir de la base que la Vall d'Albaida són prop de 100.000 persones i que l'esperança de vida es cada dia major. A més a més, la sanitat preventiva, fa que cada dia siguen més i més les cues que hi ha arreu els hospitals.

Hi ha un detall que demostra que Ontinyent és el cul del sac. Volen fer un hospital de 70 habitacions i 100 llits. Això és un exemple de les "previsions de futur" que fa la conselleria de Sanitat al parlar d'Ontinyent. Què volen abans de començar, que hi haja massificació? Quan a tota Europa estan construint-se els hospitals amb habitacions individuals, ve la Generalitat Valenciana i, a Ontinyent, diu que va a fer un hospital amb un 30% de habitacions que tindran dos llits. Anem avant o anem enrere?

També volem fer referència a la capital de comarca i ciutat de serveis en que volen convertir a Ontinyent. Un hospital de 120 llits, en lloc d'un de 70 llits, són més metges, més infermeres, més empleat diversos, més recursos, més malalts i, com no, més gent que ve al poble. Algú s'ha parat a pensar (l'alcaldessa, el ram de la hostaleria, comerç...) el que aquesta diferència significa en diners?

L'altra circumstància que no es pot oblidar és la llei de la oferta i la demanda. Un hospital de 70 llits generarà una escassa demanda de serveis. Quasi la meitat que un de 120 llits. Per tant, senyora alcaldessa, en aquest punt, si vosté tant vol Ontinyent, la convidem a que agafe l'estendard de la reivindicació. Si vosté no agafa l'ensenya reivindicativa, a més de decebre les il·lusions del poble, estarà demostrant que son solament paraules el que diu de l'estima per Ontinyent.

Hospital d'Ontinyent: un cartell de 18.000 decepcions

Pep Barberà Coll, president de l'Associació de Veïns el Llombo

El dimarts 4 d'agost de 2009, el diari *Levante-EMV* va fer una notícia d'aquest article que els havia segut remés amb la intenció de ser publicat com un escrit d'opinió. El mateix anava signat pel president de l'entitat, Pep Barberà Coll, però recollia el pensament de l'Associació de Veïns. Com en cap lloc feia referència a la voluntat de l'entitat el Llombo, ho deixem clar i reproduïm el text per què no hi hagen malentesos.

El Llombo califica el nuevo hospital como el de la «vergüenza» valenciana

▶ El presidente de la asociación afirma que 100 camas sitúan a Ontinyent por debajo de la media europea

R. TOMÀS ONTINYENT

La Associació de Veïns El Llombo de Ontinyent ha censurado el cartel del nuevo hospital comarcal y las características que tendrá este nuevo sanatorio, según los datos aportados por la Conselleria de Sanitat, con 70 habitaciones individuales y 100 camas. El presidente de esta asociación vecinal, Pep Barberà, afirma que el cartel instalado —con un coste de más de 18.000 euros— anuncia un hospital insuficiente para la ciudad y la comarca y critica al Consell de Camps, declarando que «pocos anuncios de alguna

diendo» del de Xàtiva y asegura que es un «agravio y un insulto a los ontinyentins». La culpa de ello es, según Barberà, «de los políticos y gobernantes locales y, sobretodo, de los autonómicos».

Insa «gobierna para el PP»

Pep Barberà señala que para la alcaldesa «lo primero» es el PP y señala que Insa «ahora tiene una buena prueba para demostrar que Ontinyent está por encima de todo su ideario». «Porque si una burla como ésta, como el PP quiere hacerle a Ontinyent, no tiene la respuesta oportuna de la alcalde-

La setmana passada es va posar un cartell —que segon diuen costa 18.000 euros— en el que s'anuncia el futur hospital d'Ontinyent. Pocs anuncis d'alguna cosa que va a fer-se tenen una conseqüència tant negativa com aquest. Veient el que comunica el cartell, ben bé podem dir que el govern valencià obsequia Ontinyent amb 18.000 decepcions.

Al respecte, la primera consideració que cal tenir en contra dels 100 llits en 70 habitacions que anuncia, és una qüestió de pura matemàtica. L'Organització Mundial de la Salut (OMS) recomana de 8 a 10 llits per cada 1.000 habitants. La mitjana de la Unió Europea (UE) és de 7,5 llits per cada 1.000 persones. Aquest hospital, contant que fora solament per Ontinyent i sense cap població més, ix a 2,5 llits per cada 1.000 habitants, i part d'ells en habitacions dobles. Si agafem la comarca com a tal, la quantitat baixa a 1,2 llits. Amb aquestes dades, estem davant de l'hospital de la vergonya valenciana.

En segon terme resulta molt frustrant que els ontinyentins tinguem que estar tutelats, en la visió dels governants valencians. Com si es tractara de xiquets que no tenen prou coneixement. Així som per a la Generalitat Valenciana. A aquestes altures, continuar depenent de l'hospital Lluís Alcanyís, de Xàtiva, es un agreuje i un insult als ontinyentins. Cosa que hi ha que agrair als polítics i governants locals i, sobretot, autonòmics.

En tercer lloc hi ha una alcaldessa a Ontinyent, Lina Insa, que diu que el poble és el primer de tot. Tenim els nostres dubtes que per a la senyora Insa el primer, i el segon, no siga el Partido Popular. De tota manera, ara té una bona prova per demostrar que Ontinyent està, efectivament, per damunt de tot al seu ideari. Per què si una burla com aquesta, com el PP vol fer-li a Ontinyent, no té la resposta oportuna de l'alcaldessa, serà la prova d'un fet bastant comú en política: pensar ara, adés i després en el partit i no en el poble.

Lamentablement, els governants solen ser bastant insensibles a les demandes ciutadanes. Si no ho remeia algú, a la volta de cinc–set anys, Insa estarà orgullosa de l'hospitaliu que s'haurà fet a Ontinyent, mentre els ciutadans del poble es lamentarem del nostre infortuni i d'haver triat uns polítics que callen a tot el que ix de dalt i de la nova ocasió perduda. Així ens va.

LOCAL SOCIAL DEL LLOMBO

Està obert:

Matins: de 10:00 a 13:00 hores

Vesprades: de 16:00 a 19:00 hores

Dissabtes: de 09:00 a 14:00 hores

ÚLTIMS DIES DE L'EXPOSICIÓ

"AQUELL ONTINYENT EMBLEMÀTIC: AHIR I HUI"

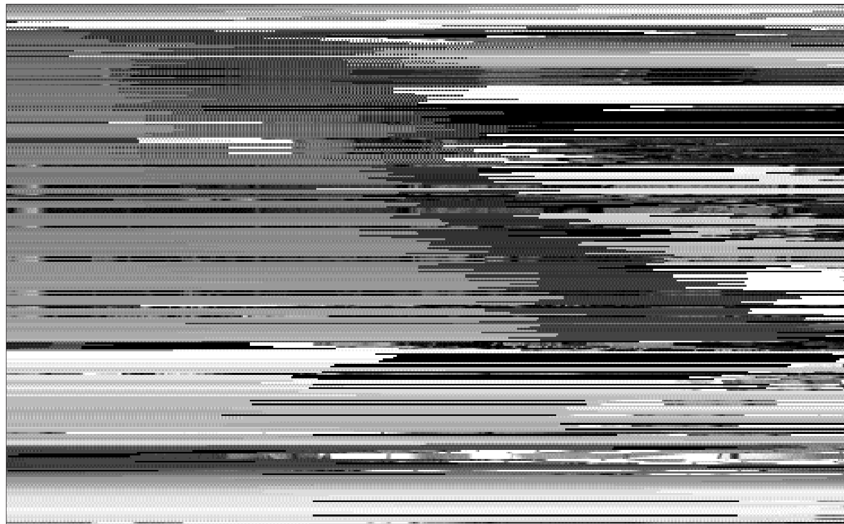
Es presenta el llibre del ‘Grupo’

REDACCIÓ

El dia 21 de juny va tenir lloc l’acte de presentació del llibre *El Grupo, 75 anys d’escola*, del que han estat autors els alumnes de Magisteri de l’Extensió Universitària Ausiàs March, d’Ontinyent, sota la coordinació de la professora María del Carmen Agulló Díaz.

L'opuscle és una edició ampliada amb fotografies i una sèrie de documents del treball que es va presentar en el transcurs del II Congrés d’Estudis sobre la Vall d’Albaida, organitzat pel Institut d’Estudis comarcal (IEVA), celebrat a Ontinyent l’any 2004.

La presentació va córrer a càrrec d’Empar Granell, antiga mestra d’infantil del col·legi Lluís Vives i de la coordinadora del treball, María del Carmen Agulló, qui en un parlament didàctic i àgil va recórrer els 75 anys de vida de l’escola. També van intervenir Pep Barberà, president de l’Associació de Veïns el Llombo, entitat que ha participat en l'edició del llibre juntament amb l’AMPA i el propi col·legi. L’acte el va tancar Inma Martí, regidora de Cultura a l’Ajuntament d’Ontinyent.

Subvenció del valencià: la GV la manté igual

REDACCIÓ

La Generalitat Valenciana ha decidit mantenir la quantitat de subvenció que atorga a l’Associació de Veïns el Llombo per la promoció i ús del valencià. L’ajuda és de 726 euros per 2009, exactament igual que en 2008. La quantitat que hi ha que justificar com a despesa és de 1.016 euros, la mateixa que fa un any.

Encara que siga una quantitat modesta, i que fan falta molts tràmits i *papeleos* per poder-la cobrar, l’ajuda és necessària per que *el Llombo* continue publicant-se. Ara fa 18 anys va eixir al carrer el primer número, i des de fa 16 anys la revista és trimestral. Així hem editat 2 números de la primera època, 63 números de la segona època i 7 números extraordinaris.

Un local ancorat

REDACCIÓ

Abans d’obrir el local social del Llombo, l’Associació va enregistrar a l’Ajuntament una sèrie de peticions que, al nostre parer devia tindre el nou local. Una d’elles era el rebre premsa diària i demanàvem que posaren la que volgueren, però que foren equilibrats, suggeriem uns noms, però no ens van fer cas.

En un primer moment així va ser. Van portar *Levante* i *Las Provincias*. Però en arribar juliol, es va desfer l’equilibri. Ara, a més a més, també deixen el setmanari local *Loclar*.

Que porten un periòdic com *Loclar* ens pareix bé, atès que és del poble. Però en aquesta conjuntura, volen que deixen també *El Periòdic d’Ontinyent*. Així en hi haurien dos de dreta (*Las Provincias* i *Loclar*) i dos d’esquerra (*Levante* i *El Periòdic d’Ontinyent*, si bé aquest és més institucional que altra cosa).

Al local social del Llombo es reben aquestes tres capçaleres: *Las Provincias*, *Levante* i *Loclar*. Segons el Llombo, només amb aquests tres diaris la cosa queda coixa

El desconcertant poder de la TV

REDACCIÓ

Recapitulem. Al mes de febrer un incendi va destruir aquesta fàbrica al Llombo. La indústria va quedar amb la porta oberta i en perill d'ensorrar-se. El Llombo havia denunciat diverses vegades (per exemple, en l'anterior número) que així era un perill, perquè per la zona transiten molt xiquets.

El dia 1 de juliol el diari *Las Provincias* va traure un reportatge sobre la nau sinistrada. La crònica la veuen els guionistes de la productora Mediapro, que fa per a la Primera, de TVE, el programa *España directo*. Venen a Ontinyent, es posen en contacte amb l'Ajuntament, i emeten el documental. Però la porta està arreglada.

Què ha passat? Entre mig, segons l'industrial, que l'assegurança ha donat el permís per poder-ho tancar i que fins, a eixe moment, no ho havia fet. Increïble? Doncs sí.

BANC DE LA PLAÇA

Monarquia, república, *juancarlista*...

JOAN BELDA*

Havia pensat moltes vegades en Lucas. Un republicà tant convençut com ell, amb la claredat d'idees i una oratòria fàcil, de segur se'n haguera sortit. Però, lamentablement, Lucas un dia, al morir la seua esposa, se'n va anar a viure a Logronyo, on residia la seua filla. Per a un home de tants anys com jo, aquella separació en va fer molt de mal després d'haver estat –i parlat– tota una vida de les nostres concepcions i conviccions. Mai hem coincidit en res, però és d'eixes poques persones amb les que es pot parlar. Sent d'idees radicalment oposades, el quedava un bon gust de boca després de departir amb ell.

Volia dir-li a Lucas que què pensa un republicà veient la falta de maduresa que mostren els dos partits més grans del panorama patri. Ací, de cohabitació, res de res. Ho veiem tos els dies entre el govern autonòmic i l'estatal; entre el govern local i l'estatal; entre l'estatal i l'autonòmic. Si més no, és de rialla, veure i sentir a Lina Insa com descarrega en Zapatero les culpes dels quatre, set, dotze genets de l'Apocalipsis. Com una gota en un immens mar. Així d'ignorants són alguns governants.

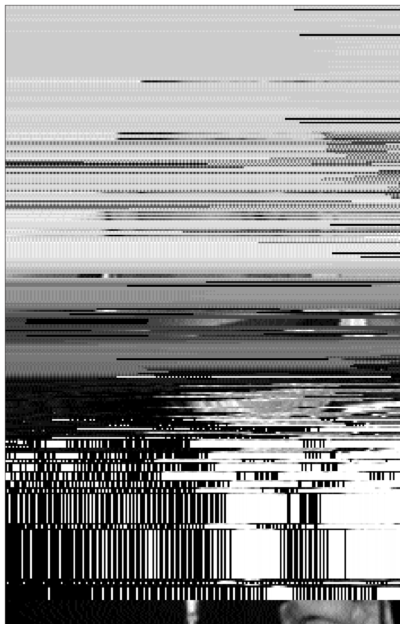
No sabia res de Lucas. En realitat, han sigut comptades les vegades en que he tingut noticies seues. I no m'ho esperava. El matí del dia 14 d'agost, vaig baixar a la plaça, al banc de la plaça. I allí estava ell. En un primer moment, no el vaig reconéixer. La vista en juga certes males passades. Però, sí, era ell. Ha decidit tornar a casa, pensant ja en la mort, potser, dic jo. Com al seu gendre l'han traslladat en la feina a Alcoi, ell ha decidit traslladar-se a Ontinyent. *"Visc sols, però Alcoi està ací al costat mateix, i el poble que ningú me'l lleve"*, em diu.

Assegut al banc de la plaça, a l'ombra de la morera, se'ns fa migdia. Li dic a Lucas que s'olvide de la República (en majúscula, en deferència a ell). Que tant el PSOE com el PP, els falta molt per ser partits normals i actuar com a majors d'edat. Que la Monarquia (aquesta, per mi) és l'única que pot garantir la pau entre gats i gossos. Seria insuportable el victimisme de qui no tinguera la presidència de l'Estat.

Lucas, pot ser cansat, pot ser desenganyat, en diu, *"Joan, els ideals mai els perden. Bé, sí, els perd la gent que no té sentits i ho canvia tot per un plat de llentilles. És cert que ara mateix una República és impensable, però no sóc monàrquic, sinó* juancarlista*"*. Me'n vaig anar del banc de la plaça cavil·lós. Quan *juancarlistes* hi ha ara mateix? No ho sé, però de segur que molt més que monàrquics.

* Joan Belda és un seudònim. Va treballar de representant comercial i actualment està jubilat

Reunió amb el regidor Filiberto Tortosa

Filiberto Tortosa

REDACCIÓ

El passat dia 15 de juliol, membres de l'Associació de Veïns, vam tindre una reunió amb el regidor d'Urbanisme, Filiberto Tortosa. El motiu no era altre que, a la vista de les obres que estan duent-se a terme en el barri, ens informara dels futurs projectes que hi ha.

Pot ser el més important, són les obres de canalització d'aigües residuals i pluvials del carrer Santa Teresa, que arreplega les aigües de tota la zona dels poliesportiu.

Els projectes de futures construccions en el carrer d'Echegaray i adjacents, sembla que s'han parat, i sembla que el que si que començarà prompte, és el projecte que afecta al solar que hi ha entre el carrer de les Monges Carmelites, Jaume I el Conqueridor i Rafael Juan Vidal (aparcament de davant de l'Escoleta del Llombo). Com a conseqüència dels aparcaments que es perdran, li vam demandar que buscara altres llocs on deixar els vehicles, cosa que sembla que es solucionarà, si be d'una forma provisional.

També ens va informar de la futura construcció del nou local de l'associació ADIEM, que s'ubicarà al final de l'avinguda del Comte de Torrefiel —en terrenys de l'antiga alqueria Milà.

Sobre la futura connexió de la ronda amb l'*Avenida*, ens va dir que per part de l'oficina tècnica municipal, s'havia redactat un projecte de rotonda per que li donara els vist i plau la Generalitat.

Pintada en el sifó del parc el Llombo

REDACCIÓ

En les passades eleccions al parlament europeu, va haver un partit polític —o el que siga— que no va tindre altre lloc on col·locar la seua propaganda electoral, que en un monument públic.

No sabem quines directrius que seguirà l'esmentat partit, el Movimiento Social Republicano (MSR), de tendència d'extrema dreta, però pintar el seu anagrama a colors en la pedra artificial del sifó recentment posat en funcionament, és com a mínim, una gamberrada de mal gust i una mala senya de identitat. El més greu de tot, és que en altres llocs hi havia unes calcomanies del mateix partit, on estava anotada la seua ressenya en Internet.

Tenim que dir que els serveis de neteja municipal van ser molt diligents a l'hora de esborrar la pintada, però vist lo fàcil que era localitzar a aquest partit... Ens agradaria saber si l'Ajuntament pensa cobrar-los el cost de la neteja. Un suspens per al MSR.

Més bancs a la plaça de la Coronació

REDACCIÓ

En el passat número de la nostra revista, demanàvem que es col·locaren els set bancs que faltaven en la plaça de la Coronació. Ens congratula dir que la nostra petició va tindre una ràpida resposta, i els bans ja estan ficats.

També s'ha donat solució al problema d'aparcament del carrer S. Ignasi.

PEU DE PÀGINA

"No pretenem que les coses canvien, si sempre hem fet el mateix". La crisi és la millor sol·lució que pot passar-los a les persones i als països, per què la crisi porta progrés. La creativitat naix de l'agonia, com el dia naix de la nit obscura. És amb la crisi quan naix la inventiva, els descobriments i les grans estratègies. Qui supera la crisi, es supera ell mateix sense quedar superat. Qui atribueix a la crisi els seus fracassos i penúries, està insultant el seu propi talent i respecta més els problemes que les solucions.

La vertadera crisi, és la crisi de la incompetència.
Albert Einstein (1879-1955)

Una llei per poder veure (per sempre) la TV3

Redacció

La Unió Europea va aprovar el 5 de novembre de 1992 una Carta Europea de les Llengües Minoritàries o Regionals que es parlen al sí de la Unió. Entre elles estan el català, l'euskera i el gallec, amb les seues variants. La mesura pretén (o pretenia) donar suport a aquestes llengües fent possible la seua difusió en mitjans de comunicació (diaris, ràdio, TV...) en les zones en que es parlen. La mesura, com a Carta, és una recomanació a tots els estats membres però sense cap poder legal. I a la Unió Europea se li va oblidar fer una llei per què aquestes llengües tingueren cobertura legitima.

El que pretén la Iniciativa Legislativa Popular (ILP) és precisament cobrir aquest espai. La llei electoral de l'Estat espanyol estipula que la gent del carrer també pot portar al Parlament lleis per a ser debatudes i, en el seu cas, aprovades. Lògicament, ací fan falta una sèrie de requisits. Primer, té que haver estat supervisada per l'òrgan jurídic del Congrés, tindre en tot moment el control de la Junta Electoral Central, fan falta 500.000 signatures vàlides, hi ha un període de nou mesos improrrogable per recollir les signatures (que s'acaba el 24 de març de 2010), aquestes són mirades amb lupa, tenen que hi haver federataris...

Tot açò està fent-se actualment a l'Estat espanyol però, bàsicament, a Catalunya, Illes Balears, País Valencià, el Regne de Navarra, el País Basc i Galícia i zones d'Aragó, Castella-Lleó i Astúries. És a dir, en les zones implicades i afectades per la Carta de la UE.

Quan acabe el procés, i comptant en que s'aconseguisquen les 500.000 signatures, el projecte de llei anirà al Congrés, que l'haurà de votar. L'aritmètica parlamentària ens diu que, actualment, una llei com aquesta pot eixir aprovada, al comptar a favor amb els vots de totes les formacions nacionalistes, Esquerra Unida i, també, el PSOE. Si s'aprova la llei, aleshores l'Estat espanyol i el govern valencià ja no podran fer res per boicotejar la TV3.

Personatges que donen suport a la ILP

Una llei com aquesta no és una cosa molt seria. Per adonar-se'n solament cal mirar la nòmina de personalitats que donen suport a la iniciativa: **Josep Lluís Albiñana**, expresident del Consell Preatonòmic del País Valencià; **Jordi Pujol**, expresident de la Generalitat de Catalunya; **Pasqual Maragall**, expresident de la Generalitat de Catalunya; **Josep María Soler**, abat de Montserrat; **Félix Pons**, expresident del Parlament Espanyol; **Andreu Alfaro**, escultor; **Antoni Tàpies**, pintor; **Ferran Villalonga**, exconseller de Cultura del Govern Valencià i cònsol del Govern espanyol a Nova York; **Eliseu Climent**, president d'Acció Cultural del País Valencià; **Joan Laporta**, president del Futbol Club Barcelona; **Daniel Sánchez Llibre**, president del Real Club Deportivo Español; **Josep Bevià**, exvicepresident del Congrés dels Diputats; **Manuel Vicent**, escriptor; **Xavier Mariscal**, dissenyador; **Francesc de Paula Burguera**, fundador del PNPV i exdiputat al Parlament espanyol, **Pere Gimferrer**, escriptor i membre de la Real Academia de Lengua Española, entre moltres altres personalitats.

Estracte del projecte de llei

Article 1. Objecte d'aquesta llei

1. Aquesta Llei té com a objecte garantir la recepció directa de les emissions de ràdio i televisió autonòmiques realitzades totalment o majoritàriament en les llengües incloses en l'àmbit de protecció de la Carta Europea de les Llengües Regionals o Minoritàries en les altres comunitats autònomes amb les quals compartesquen llengua (...)

2. A l'efecte d'aquesta Llei i d'acord amb la Carta Europea de les Llengües Regionals o Minoritàries, les llengües incloses són:

a) la llengua catalana, de conformitat amb els Estatuts de les comunitats autònomes de Catalunya, de les Illes Balears i Valenciana, on rep el nom de valencià;

b) la llengua èuscara, de conformitat amb l'Estatut d'Autonomia del País Basc, la Llei Orgànica de Reintegració i Millorament del Règim Foral de Navarra i la Llei Foral 18/1986, de 15 de desembre, del Basc, de la Comunitat Foral de Navarra, on rep el nom de basc;

c) la llengua gallega, de conformitat amb l'Estatut d'Autonomia de Galícia. (...)

Avís

Al local hi ha fulls per signar aquells socis i veïns que vulguen veure la TV3

ANGLE OBERT

El valencià, KO

GASPAR CONEJERO MARTÍNEZ

El passat mes d'agost, quant sortia del polisportiu municipal a les dos de la vesprada, anaven davant de mi quatre jovenetes que no tindrien més de quinze anys. Eren xiques "bé", i per la seua indumentària, sembla que venien d'un curset de gimnàstica. En va cridar l'atenció, per què a pesar de ser d'Ontinyent, totes elles parlaven en castellà, i soles de tant en tant se'ls escapava una paraula en valencià. Tinc que dir que no era la primera vegada que observava casos semblants. És més, cada vegada són més els iaios que parlen als seus nets en castellà, com fa quaranta anys enrere.

Quasi al mateix temps, en va vindre a la memòria les notícies que, de tant en tant, apareixen en alguns mitjans de comunicació, on d'una forma alarmista s'anuncia que en les comunitats bilingües –sobre tot a Catalunya– el castellà està en perill de desaparició. Tant ho he sentit, que he arribat a creure-ho. Serà veritat això? Com poden els catalans no voler aprendre el castellà?

Després, he vist la realitat d'Ontinyent, i he arribat a la conclusió de que tot és propaganda. A més a més, no he vist mai un català que no sabera parlar en castellà. És més, alguns dels més importants locutors d'àmbit nacional, tan de ràdio com de TV, són catalans.

Tornant a la realitat d'Ontinyent, conec un bon grapat de matrimonis de gent d'Andalusia o Albacete, que duen més de quaranta anys ací, i encara no parlen ni una paraula en valencià, i no passa res.

Conec altra gent d'Ontinyent, d'eixa que es denominar del "puntet" que es tenen a menys de parlar en valencià i evidentment, no l'usen.

Vull puntualitzar que cada u pot parlar com li done la gana: és part de la seua llibertat.

L'Estatut d'Autonomia valencià diu que ací hi ha dos idiomes: valencià i castellà. Tots tenen l'obligació de conèixer-los i el dret d'usar-los. Doncs bé, segons diverses dades, en els últims anys està retrocedint l'ús del valencià, quedant reduïda la seua parla a les classes populars del poble (que no del PP).

En alguns ajuntaments, entre ells el de Ontinyent, s'ha suprimit el requisit lingüístic de valencià en la selecció de funcionaris, amb una bona excusa: "per què així podrem contractar als millors funcionaris". (Què són dolents els que hi ha?) Si després va vostè a l'Ajuntament i no l'entenen, el problema és de vostè.

No està lluny el temps en que el valencià solament el parlava la gent "de poble" i els *valenciàparlants* tinguts com a... *paletos*. Cap ací anem de nou.

I el castellà en perill. Sí... sí.

ESCOLARITZACIÓ

Els xiquets del Llombo, a escola fora del barri

Roda de premsa convocada pels pares al parc del Llombo

REDACCIÓ

L'any passat, en el número 59 de la nostra revista, es fèiem ressò del malestar d'alguns pares de xiquets de tres anys del nostre barri, que havien vist frustrades les seues intencions de matricular als seus fills en el col·legi Lluís Vives –al que per proximitat els corresponia– però que al tindre les places cobertes tenien que desplaçar-se a un altre col·legi del barri de San Rafael. Una circumstància que de nou s'ha vist repetida ara a l'hora de matricular als seus fills, però d'una forma augmentada, ja que ha afectat a més xiquets.

Aquest contratemps va fer que els pares dels xiquets no admesos, es mobilitzaren per buscar solucions, posant-se en contacte amb l'Associació per que recolzara la seua petició. Evidentment des de l'Associació vam donar suport als pares, per que creguem justa la seua reivindicació.

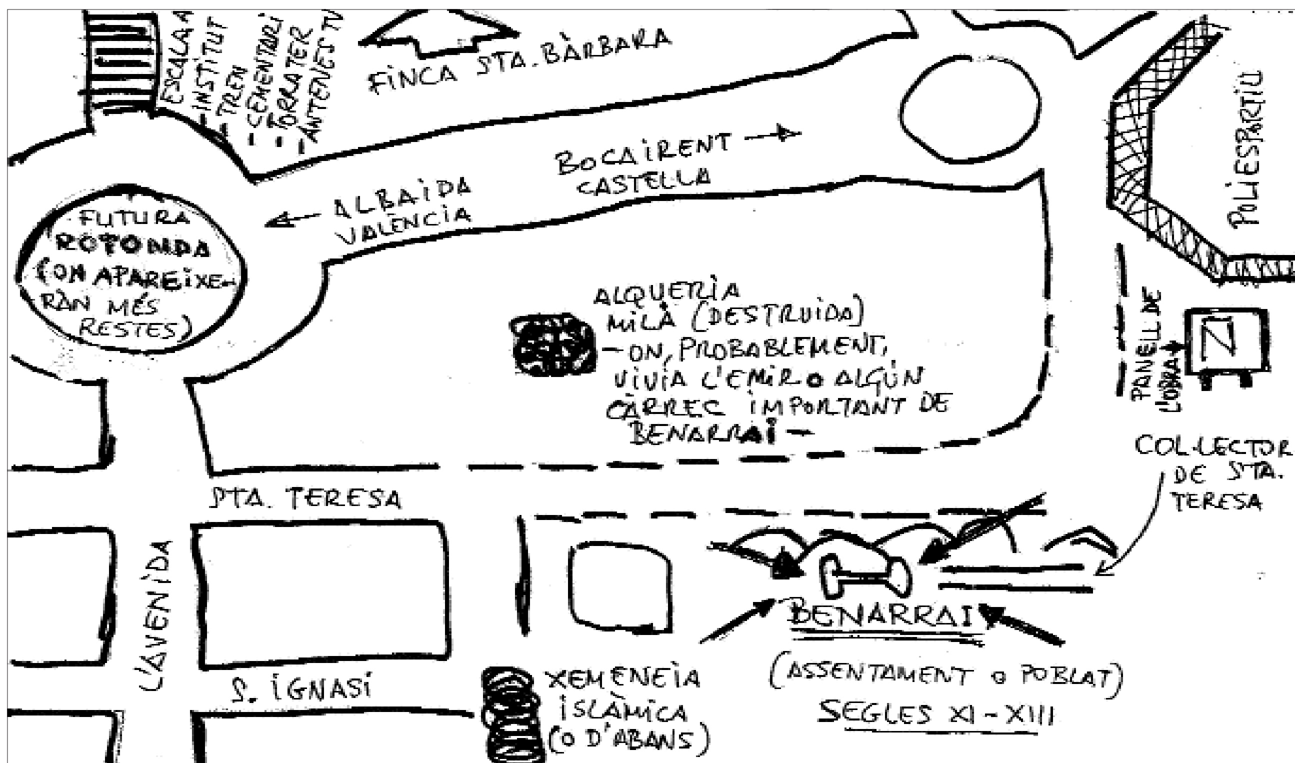
Es demanava una cosa tan simple com que en el Lluís Vives es desdoblara una altra aula de primer de infantil, ja que entre els xiquet exclosos del Lluís Vives i altres xiquets que havien demanat com a segona opció aquest col·legi, hi havia pràcticament per a crear una aula; i més, quant en l'esmentat centre escolar existeix un aula de reforç on van xiquets de tota la ciutat, i que perfectament podia estar en una altra escola, i en el seu lloc ubicar als xiquets de tres anys.

Malauradament, les seues reivindicacions no han segut tingudes en compte, i els xiquets de tres anys tenen des d'aquest mes de setembre que desplaçar-se diàriament a l'altra part d'Ontinyent. Una situació que du camí de repetir-se en el proper curs i és més que previsible que les coses empitjoren.

Males olors

Ens ha arribat una queixa d'uns veïns del carrer Rafael Juan Vidal, sobre les fortes i males olors que es senten on estan els contenidors de Mercadona, fonamentalment de peix. Unes olors que es fan molt més molestes en aquestos calorosos mesos d'estiu, sobretot en cap de setmana, quan no hi ha recollida del fem. Certament, als veïns de Rafael Juan Vidal que viuen al núms. 19 i 21 estan donant-los l'estiu.

Apareix Benarrai

REDACCIÓ

L'antic assentament de Benarrai, al que totes les cròniques d'història situaven entre la part alta de l'actual avinguda del Comte de Torrefiel i la finca Santa Bàrbara, ha aparegut i és en aquest punt on es trobava.

Les obres del col·lector de Santa Teresa, actualment en execució en aplicació del programa del govern central per pal·liar la crisis, han posat al descobert el que tothom pressentia però del que no hi havia proves. Fins ara.

En els treballs de desmuntament i condicionament dels terrenys per poder fer el col·lector es va localitzar el descobriment que ha passat desapercebut per tothom per les dates estiuenques en que s'ha produït.

Tot va començar un matí. Una de les pales excavadores que es trobaven faenant al lloc, va posar al descobert un os. Donat el fet que era un fèmur (per tant de grandària notable) el conductor de la pala va pensar que aquell os no podia ser d'un animal, preferentment un gos, que és el primer que va pensar: *"Claro, un perro, pues sí tenia que ser grande, y otro animal no se ocurre así de buenas a primeras. Si hubiera tenido más tiempo para pensar, pues, a lo mejor, hubiera pensado en un*

Pàgina anterior: un plànol d'on estan les restes de Benarrai, a la dreta de la part de dalt de l'avinguda del Comte de Torrefiel, coneguda popularment per l'*Avenida*
Les màquines excavadores han sigut vitals perquè es descobrira una part de la història d'Ontinyent que estava amagada sota terra
Pàgina actual: en aquesta caixa de ferramentes van deixar el que va aparéixer del poblat de Benarrai, en no saber què fer amb les restes
L'operari que va tindre la sort de trobar les restes del poblat de Benarrai es fotografia, feliç, amb un company de la mateixa nacionalitat que ell
L'encarregat de l'obra es va mostrar reticent a eixir en la fotografia. Després de molt insistir, va accedir a retratar-se de costat i a contrallum perquè ningú el puga reconéixer

burro que, según dicen pues, por aquí por el Llombo había bastantes para llevar la carga de los labradores. No sé, al igual, podía ser de uno que se hubiera muerto de insolación mientras el amo trabajaba la tierra, pues digo yo", especula l'operari en veu alta.

Al baixar de la màquina va veure que, entre la terra remoguda, hi havia certes coses que no eren molt habituals. A més de l'os que havia cridat la seua atenció, i que no era de cap animal, sinó d'un humà, va veure també, —producte del sol que pegava de cara i la feia brillar— una moneda que l'home en un primer moment va pensar que era d'or, però que era en realitat de bronze, un tros d'atuell amb un decorat que té una semblança amb el paratge del Pou Clar i un pedra d'argila (segurament de la zona del riu Clariano, per on està el pou l'Olleta o prop), perfectament tallada, on s'endevinaven una sèrie de números en el que semblava un calendari o una agenda del que hui diríem de sobretaula. També va aparéixer una sabata vella, molt vella, tota trencada i que semblava prehistòrica. Però aquesta peça l'han descartada perquè té el logotip d'una coneguda firma comercial i, segons es creu, aquesta no existia a mitjans del segle XIII, quan es calcula que va desaparéixer l'assentament amb l'arribada dels cristians.

Donada la importància de la troballa, l'operari va avisar a l'encarregat, que era del poble i havia sentit parlar de Benarrai. *"Jo a Benarrai la coneixia per una plataforma: la Plataforma Benerrai, que no sé què és ni m'importa"*. Aquest va acudir i van estar buscant més coses pels voltants durant un deu minuts. El que van trobar ho van dipositar dins d'una caixa de fusta. Posteriorment van avisar a l'arqueòleg municipal, però aquest es trobava dins les seues vacances reglamentàries i no va ser possible localitzar-lo, la qual cosa va fer que els responsables de l'obra contactaren amb l'Ajuntament. Malauradament el regidor de l'àrea també és trobava de vacances i en un lloc il·localitzable.

"Davant la importància de la descoberta no vam perdre ni un minut, i no sent possible localitzar al poble al responsable polític, vam cridar a la conselleria", diu l'encarregat. *"El que passa és que les obres tenen que estar acabades en una data concreta, i des de la conselleria ens van dir que estaven de vacances i en poder ja vendrien. Aleshores, el que vam fer va ser posar-ho tot dins d'una caixa, tancar-la amb un cadenat i deixar-ho en la caseta que tenim nosaltres per canviar-se i seguir treballant fent el col·lector"*. Al saber que els interlocutors que tenien davant eren de l'Associació de Veïns el Llombo ens van convidar a agafar la caixa *"perquè estem molt estrets i no podem ni canviar-se i de segur que vosaltres sabreu que fer amb ella"*. Però els membres de l'Associació al no tindreu clar l'assumpte va optar per deixar la caixa allí i tractar que els experts de la conselleria vingueren quan abans.

Finalment, la setmana passada, arqueòleg desplaçats des de València van vindre i van assegurar que el descobriment és de primera magnitud. Així mateix, van dir que *"sin duda alguna esto es de Benarrai, que debia de estar aquí, ni más arriba, ni más abajo"*. Encara que es van mostrar un poc decebuts perquè no s'havia parat l'obra, van mostrar la seua comprensió amb un *"es lógico que el mundo no se pare por esto; el que pasa es que es una lástima"*, tot just abans de lamentar que haja aparegut ara aquestes restes, precisament en l'estiu: *"si esto aparece en otra época del año no pasa nada, pero ha tenido que ser precisament ahora, que todo el mundo está de vacaciones"*.

Manuel Gramage Terol, ‘el Taütero’

GASPAR CONEJERO MARTÍNEZ

Des de la revista *el Llombo* volem donar una certa continuïtat a una secció que creguem important per què, d’alguna forma, ens acosta a aquelles persones que per la seua trajectòria han tingut una certa notorietat al barri. El nostre personatge aquesta vegada és el senyor Manolo, un veí del barri, ja major. Viu junt a la seua esposa Lola, amb la qual ha compartit “tota una vida” –60 anys de matrimoni–; en un pis de l’avinguda del Comte de Torrefiel, molt a prop d’on han viscut sempre, en el Regall. La fotografia d’aquest matrimoni va eixir publicada en aquell exitós llibre editat per l’Associació de Veïns: *El Llombo apunts i records*, com una de les famílies carismàtiques del barri. Però abans de seguir hi ha que identificar com cal al nostre personatge: ell és Manuel Gramage Terol, si bé és més conegut per Manolo *el Taütero*.

Manuel Gramage Terol i la seua esposa Lola Garcia Tormo, una vida junts i sempre al voltant del barri del Llombo

De família de fusters, en l’any 1939, després de morir son pare, es va fer càrrec del taller familiar. Un taller dedicat amb anterioritat entre altres coses a la fabricació de taüts. Es va casar en l’any 1949, quedantse a viure on tenia la fusteria, al carrer Magdalena, número 11. Allí van criar als seus sis fills, fins que l’Ajuntament va decidir enderrocar totes aquelles cases del Ravalet, per fer no se sap be què, ja que quinze anys després d’aquella decisió, encara és aquell lloc un solar indefinit entre parc i aparcament de vehicles i al que algun dia se li tindrà que trobar una solució.

Preguntat al senyor Manolo si això de *Taütero*, és un malnom que ve de família contesta: *“A mi no en consta que al meu pare li ho digueren mai”*. De fet, ell a més de fer taüts, en l’any 1945 es va fer càrrec con a delegat d’assegurances de *La Alianza Española*, una companyia dedicada principalment a assegurances de soterrament, amb el comprimís de que ell seria el distribuïdor de taüts per a la companyia en Ontinyent. Alternant els dos treballs durant alguns anys, fins que es va dedicar en exclusiva a les assegurances.

Entre altres, tinc una imatge d’ell gravada en la memòria. El recorde quant anava setmanalment per tots els domicilis a cobrar l’import del rebut de la mort. Aquells rebuts miniatura de format mitja octavilla –més xicotet que una carta de baralla– de paper copia, que ell ordenava per carrers en aquella mena de carpeta feta amb dos taulellets de fusta i subjectada per una goma; i amb aquelles butxaques postisses nugades a la cintura, on guardava els diners; en un temps en que les portes de quasi totes les cases d’Ontinyent estaven obertes. El recorde en la seua gran personalitat, tan gran com ell mateix, quan obria la porta de la casa del abonat mentre cridava pel nom o cognom que resultava més familiar:

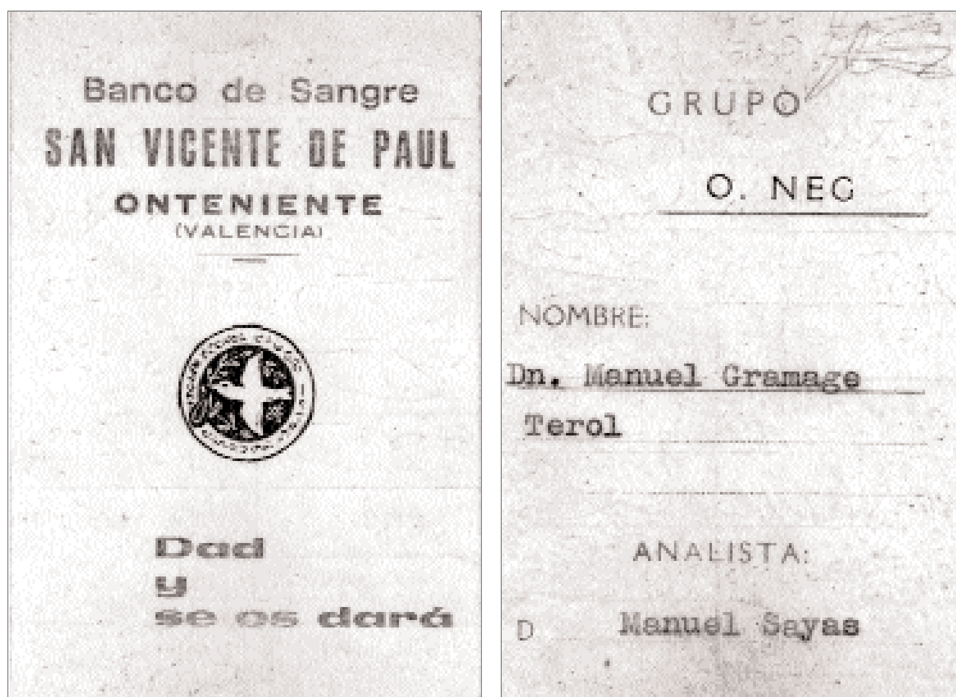
—Conejero!

—Qui és?

—L’Alianzaaa!

De fet, fins fa uns pocs anys encara anava a cobrar els rebuts, fins que s’ho va deixar.

Diverses circumstàncies han fet del senyor Manolo una de les persones més populars del poble, o més que popular, jo diria que una institució a Ontinyent. Pot ser el motiu més important d’eixa popularitat, era degut a la seua dedicació, ja que tard o prompte tenia que passar per totes les cases a fer algun servei. I és que en aquells anys cinquanta i seixanta, tot el que afectava a la mot, era tractat amb un respecte especial. No conec xifres oficials, però jo diria que una gran majoria, molt majoritària –valga la redundància– tenien assegurança d’enterrament, fins i tot, els xiquets recent nascuts eren apuntats: *“la primera vegada que vaig eixir a cobrar en 1945, tenia 6 abonats i tres mesos després, ja recaptava 700 pessetes al més”*. A més a més hi havia una gran quantitat de tarifes: soterrat a terra o en nínxol; enterro de primera, segon i tercera; un taxi o dos per

Banco de Sangre
SAN VICENTE DE PAUL
ONTENIENTE
(VALENCIA)

Dad
y
se os dará

GRUPO
O. NEG

NOMBRE:
Dn. Manuel Gramage
Terol

ANALISTA:
D Manuel Sayas

Manuel Gramage Terol, el Taütero, va ser un dels primers donants de sang d'Ontinyent. Ací està el carnet de l'any 1964

a acompanyament; albats, dol interminable i un llarg etc., i que seria interessant recollir algun dia en un treball. Però a banda de la seua professió, el senyor Manolo ha estat vinculat a la majoria de les entitats més importants d'Ontinyent.

Pertenèix per dret d'herència, als Anderos del Crist, ja que –segons té contat ell– el seu auelo va ser un d'aquells companys, bàsicament fusters, que estaven reunits en una casa del Clot en l'any 1898, i a petició del rector de Sant Carles, per les dificultats que hi havia per trobar portadors per al Crist, es van comprometre a baixar sempre al Crist, i que eixe dret passaria als seus descendents.

Però sense dubte crec que tots els que el coneixen, se'l imaginen vestit de fester amb bombatxos rojos, faixa groga i xupetí verd. I és que ell, berberisc de jove, va ser en l'any 1947 un dels fundadors de la comparsa de Benimerins.

Una comparsa en la que ha desenvolupat tots el càrrecs possibles: ha segut president, secretari, tresorer, lotero, representant de la comparsa, primer tro i capità en l'any 1957, en un temps en que la majoria de comparses, llogaven a algú per a que fera de capità, pujant-lo a una mula i vestint-lo de qualsevol manera; pel que ell, al assumir el càrrec, va ser un dels que va contribuir a dignificar les capitanies: *"Vaig llogar un trage d'una roberia d'Alcoi que en va costar cinquanta pessetes* [30 cèntims d'euro hui en dia], *i va i els bombatxos no en venien bons"*.

Evidentment eren altres anys, i la festa també era diferent a com és ara, i l'Entrà, més que una representació de la història, estava oberta a qualsevol idea o ocurrència per rara que fora, tot estava permitit. Pertanyia a aquella colla de Benimerins inquiets que sempre estaven de moguda; fent-se alguna carrossa per al dia de l'*Entrà*, i també els artefactes més insospitats, en un temps en que els "polvos de talco" eren molt usats com a projectils en les ambaixades.

Va formar part de la junta de govern de la Societat de Festers, quant la presidia Antonio Cambra, aquella que entre altres coses va ampliar el recorregut de l'*Entrà*, del carrer Major al Dos de Maig. Per tota la seua trajectòria en el món de la festa, ha segut distingit com a Primer Tro d'honor, insígnia d'or de la comparsa i fester exemplar.

Però la seua activitat no s'ha limitat soles als Moros i Cristians. En l'any 1949, va entrar a formar part de la junta de festes de la Puríssima.

També va ser membre de la Conferència de Sant Vicent de Paul. Aquesta conferència es reunia a l'església de Sant Carles, i la seua finalitat principal era ajudar a la gent més desafavorida de la població, intentant recollir ajudes entre els seus membres i altra gent, diners que després eren distribuïts segons disponibilitat, entre els més necessitats de la ciutat.

Cal destacar que dels membres d'aquesta conferència va nàixer la iniciativa de formar un grup de donants de sang: el banc de sang de Sant Vicent de Paul, en el que també va estar ell, si bé ens vol matisar que: *"Jo no vaig estar en la primera reunió que es va fer per formar el banc de sang, que n'eren 21 membres, jo vaig estar en la segon reunió"*. Dit queda.

Donant de sang en un temps en que a un estaven traient-li la sang en una habitació, i en la del costat estava el receptor, al que li la posaven directament. Si be cal apuntar, que ells si que estaven molt controlats pel metge, tant en el que fa al grup sanguini com a l'estat físic. Per les seues moltes donacions, està condecorat amb la medalla al *"Mérito Internacional de la Sangre"*, atorgat en París en 1974.

Amb posterioritat, va formar part de la junta de Cáritas Interparroquial, i també de la comissió d'obra social de la Caixa d'Estalvis d'Ontinyent quan era Caja de Ahorros y Monte de Piedad de Onteniente, i el seu acrònim formava un desconcertant CAMPO.

Estos són a grans pinzellades, a grans trets, alguns dels mèrits dels fets que, dia a dia, any a any, ha realitzat el nostre personatge. És més, estic segur que me'n he deixat algun oblidat, i que ell no li dona importància. I en quant a la seua personalitat, tinc la sensació que en els llocs on ha estat sempre s'ha segut molt valorat.

El niño y la abuela

Andrés Pau

La imagen llama la atención, es inevitable. Además, al fondo tiene banda sonora -el mar con un ligero levante- y un breve diálogo. Un niño de ocho o nueve años baja desde el paseo marítimo a la arena de la playa con su Nintendo DS en las manos. Sólo viste un bañador. Tras él, una mujer que es sin duda su abuela. Tiene entre cincuenta y sesenta años -seamos galantes- y acarrea una sombrilla, un par de toallas, un balón y lo que parece ser una silla plegable. La mujer observa un objeto brillante entre ella y su nieto. Grita: "se te han caído las gafas de bucear. ¿También las tengo que llevar yo?". El niño, sin apartar su vista de la Nintendo DS, responde sin gritar: "Claro". Y la abuela las coge y se lamenta con palabras gruesas. Si la oímos nosotros, el niño también.

En su extraordinario ensayo *El planeta americano*, Vicente Verdú dedicaba un amplio capítulo a "La generación sin padres". El niño de la playa pertenece a esa generación; ya se sabe que todo nos llega con un tamizado retraso, cada vez menor, cada vez menos tamizado.

¿Dónde están los padres de ese niño de la playa? ¿Dónde está el hijo o la hija de esa señora embrutecida por el calor y unas obligaciones que nada tendrían que ver con ella? No nos pongamos estupendos y obviemos las posibilidades más sórdidas, esas que salen por la televisión: la madre no se lo está montando con un desconocido en los probadores de Zara, tan fresquitos; el padre tampoco está pimplando en un bar cercano, también fresquito. No. Los padres de ese niño están trabajando. Sí, trabajando, ganándose el pan y todo eso. ¿Hay alguna actividad humana menos censurable que el trabajo?, dirá cualquiera de ustedes, honrados trabajadores. Y como los padres del niño confían en la abuela, que además es gratis, pueden seguir trabajando tranquilos. Los padres de ese niño ni siquiera serán "padres a turnos", una modalidad cada vez más extendida y propia de parejas en patético proceso de demolición: "ahora me voy yo a mis asuntos y te quedas tú con los niños y cuando regrese me quedo yo y te vas tú…". No, ni siquiera serán de estos: están trabajando los dos porque necesitan dinero para vivir y también poder comprar la Nintendo DS con que sobornan al niño y tranquilizan su mala conciencia.

Ese niño, que ya es un déspota desalmado incapaz de compadecerse por su abuela, con los años se habrá convertido en un perfecto cabrón y formará parte de esa minoría ya casi mayoritaria que dinamita las aulas de nuestros institutos. Ese niño será maleducado, extraordinariamente listo, manipulador. Ese niño carecerá del don de la generosidad y, por supuesto, será incapaz de ponerse en el lugar de otro. Ese niño nunca habrá recibido un no por respuesta. Un no porque sí, porque es un niño y no tiene aptitudes para el discernimiento. Un niño cuya madre se citará con el tutor en el instituto y le dirá entre pucheros "es que no puedo con él…"

En fin, regresemos a la imagen del niño prepotente, a los padres trabajando honradamente para completar su sueldo, al rugido de las olas con ese levante perfecto, tan saludable… Todos queremos lo mejor para nuestros hijos, ¿no? Lo dejó escrito Vázquez Montalbán en *Tatuaje*: "Como todo el mundo, tenía la ideología que necesitaba para justificar su propia vida".

Levante-EMV. Publicat el dia 31 de juliol de 2009.

El Llombo solament serà allò que els seus veïns vulguen que siga

Els valencians, que rebentin!

VICENT SANCHIS

Ahir l'AVUI.cat desgranava una mica més la trista magrana valenciana. Dos ajuntaments en mans del PP –Algemesí i Paterna– han abolit de la guia de carrers el nom País Valencià. Encara un altre –Torrent– ha convocat una estúpida i manipulada consulta veïnal per eliminar-lo. El Partit Popular –el més votat al País Valencià– no es cansa. Perxa i bombeja per esborrar del mapa els rastres d'un anhel nacional que s'ha anat fonent.

Durant la dècada dels 60 i la dels 70, sota el franquisme que no cedia, l'oposició democràtica valenciana va anar prenent consciència nacional. Consciència d'una llengua que anava retrocedint de manera alarmant i de pertànyer a una comunitat històrica i cultural més àmplia. Tots els ressorts del règim es van crispar per evitar-ho. Per mantenir la castellanització fins que fos irreversible. Amb l'argument d'una pretesa valencianitat que mai s'han cregut però que els ha donat excusa i cobertura.

¿Quants dels qui defensen una llengua valenciana diferent de la catalana la parlen als fills o l'escriuen? El nom País Valencià els molesta, els indigna, els desbudella. És el darrer reducte d'aquell corrent de dignitat i recobrament. Tot això és trist. I tan trist com això és llegir els comentaris que ahir suscitava la notícia, alguns dels quals retrataven la part de la societat catalana que se'n fot. "Els valencians? Que rebentin!". Rebentarem tots.

Vicent Sanchis és periodista valencià i ha estat, entre altres, director de l'*Avui*.

Avui, dijous 6 d'agost de 2009

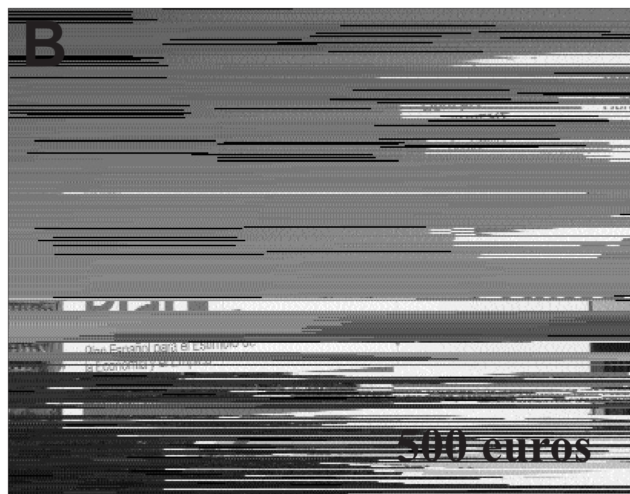
LA RELLISCADA

Lina Insa va dir el dia 5 d'agost de 2009, davant les cameres de televisió, que **per què volem un hospital més gran si, amb el que hi ha, difícilment es passa de 50 llits ocupats**.

A la senyora Insa, o la va trair el subconscient o té ella i la seua família bona salut, cosa de la que ens alegrem. Per què si anara a sovint pel Lluís Alcanyís de segur es preguntaria: **quants ontinyentins hi ha ingressats regularment a Xàtiva? I quants habitants de la comarca? El 20% del total de l'hospital?** El 30%? **O és el 40%?** La meitat dels pacients? **Quants, senyora Insa?**

Per a Lina Insa, quin dels dos pannells és més barat?

La solució, baix a la dreta de la dreta

MALA POTA

Hospitals de les Comarques Centrals Valencianes

ALCOI (62.000 habitants): 300 llits (4,84 llits per cada 1.000 habitants)*
XÀTIVA (29.400 habitants): 292 llits (9,93 llits x 1.000 h.)
GANDIA (82.000 habitants): 233 llits (2,84 llits x 1.000 h.)
DÉNIA (43.700 habitants): 120 llits (2,75 llits x 1.000 h.)
ONTINYENT (37.000 habitants): 100 llits en 70 habitacions (2,70 llits x 1.000 h.)
* Solament les poblacions, sense àrea d'influència

EN CURT: l'hospital de la vergonya

GUILLEM LLIN

La Generalitat Valenciana sap que l'hospital que projecta per Ontinyent, amb 100 llits en 70 habitacions és, parlant clar, una caca. Solament així s'explica la forma en que s'ha anunciat. Si fora l'hospital que Ontinyent necessita i es mereix, haguera vingut el conseller de Sanitat, Manuel Cervera, a l'Ajuntament, o a l'hotel Kazar, o al restaurant el Cúgol. Abans hagueren convidat a totes les associacions de malalts, cíviques, culturals, esportives i demés; també als mitjans de comunicació, per fer una posada en escena com el Partido Popular ens té acostumats en ocasions semblants, i també insignificants. Per molt menys, ens han convocat a actes que dona vergonya aliena veure els muntatges que es fan.

Ara no. Ara, com qui fa no fa, planten un cartell en la darrera setmana de juliol, quan tot el món està a punt d'agafar les vacances i pensant ja en elles, i ni trauen ni una insignificant nota de premsa. No sorprén la reacció del PP: és lògic, tractant-se de l'hospital de la vergonya.

I Insa? Què diu? Què fa? Què pensa? Es farà l'hospital que Ontinyent necessite, i quan necessite més hospital, el farem més gran, es pot resumir el que ha dit. Sense comentaris.

EN CLAR

Quan la Generalitat Valenciana començarà a tractar Ontinyent amb respecte en lloc de riure-se'n

?

España progresa adecuadamente

IGNACIO ESCOBAR

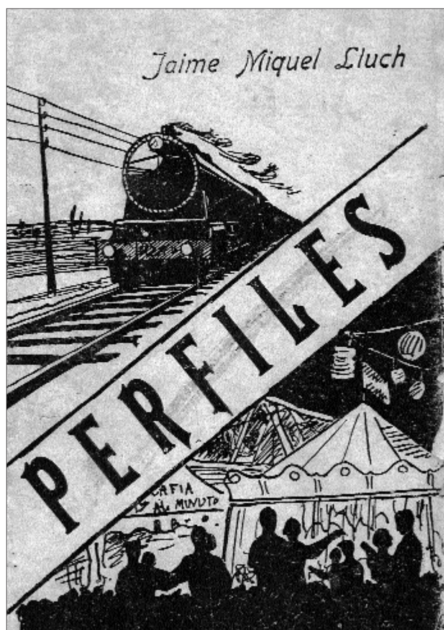
En España los impuestos son progresivos. Un empleado paga hasta el 43% de sus ingresos. Un empresario paga el 30% de sus beneficios (que no ingresos). Y los muy ricos pagan el 1% a través de una SICAV (Sociedad de Inversión de Capital Variable). En 2005, después de que algunos inspectores de Hacienda fisgasen en las SICAV, donde guardan sus dineros las grandes fortunas, el Congreso votó de emergencia y casi por unanimidad que fuese la CNMV, y no la molesta Hacienda, quien las vigilase (es un decir). En España los impuestos son progresivos: cuanto más tienes, menos pagas. Y así progresivamente.

En España los impuestos son tan progresivos que Cristiano Ronaldo tributará al 24%, igual que un mileurista. "Esto se justificó en su día por el hecho de que había profesiones con una vida muy corta", explicó ayer Elena Salgado en *El País*. La vicepresidenta se equivoca: nunca fue ese el argumento. La bula galáctica viene de una reforma fiscal de Aznar (que no ha derogado Zapatero) para que los extranjeros que vengan a trabajar en España sólo tributen al 24%, ganen lo que ganen. Pasará a la Historia como la Ley Beckham porque el inglés fue el primero en beneficiarse de ella. Decía el Gobierno que ayudaría a que nuestras empresas fuesen más competitivas en la caza de talento foráneo. Como de talento en España vamos sobrados -por eso tantos científicos se van a trabajar fuera- esta ventaja fiscal ha servido para fichar a esos profesionales tan importantes para ese nuevo orden económico basado en el conocimiento y la tecnología: los futbolistas. Y así progresa la economía española, otra vez campeones de Europa.

Público, 22 de juny de 2009

Solució als pannells: l'A, encara que semble increïble. Insa es va queixar del cost de 500 euros, però no va dir res de l'altre, que val més de 50 vegades més.

Jaime Miquel Lluch: ‘Perfiles’

Un exemplar de l’edició original de *Perfiles*; Jaime Miquel Lluch en els seus temps d’estudiant al col·legi la Concepció i com a alcalde, portant la corona de la Puríssima durant l’acte de la coronació de l’any 1954

Redacció

Els germans Miquel Lluch devien ser bastant inquiets. De classe mitjana, van nàixer a Ontinyent. Jaime, en 1898; Juan, en 1900 i Salvador, en 1908. Salvador va ser el fundador d’una de les primeres emissores de ràdio de l’Estat espanyol: *Radio Onteniente*. Juan tenia inquietuds musicals al marge del seu treball, que era el de practicant. I Jaime.

Jaime Miquel va ser alcalde d’Ontinyent durant una dècada, de 1949 a 1958. Quan entra d’alcalde, en un primer moment no el vol rebre el governador civil, però a poc a poc ha tranquil·litzat el poble després de l’estada en el poder de Luis Mompó Delgado de Molina qui, si més no, havia dividit Ontinyent en tres bàndols: els que havien perdut la guerra; i entre els que l’havien guanyada, una part a favor seu i una altra part en contra.

Miquel és doctor en Ciències Químiques i en Farmàcia i llicenciat en Dret. Ha fet, fins i tot, la seua incursió en el món de la literatura. En 1929 publica el llibre *Perfiles*, una crònica de viatges, que edita l’impressor local Ricardo Silvaje. L’obra s’enquaderna a l’empresa Manuel Mollà, que estava ubicada al carrer de Sant Vicent, núm. 17, d’Ontinyent. El llibre, tot i centrar-se en les vicissituds dels viatges que conta, deixa traslluir en cada pàgina, una apassionada relació entre dos joves enamorats. No debades, està inspirat en el seu viatge de noces a Madrid i Saragossa.

El llibre *Perfiles* (*Crónicas de viaje*), del que es compleixen ara 80 anys de la seua edició, va ser un suggeriment de la dona de Miquel, Rosa Calatayud Faus, (Beniarbeig, 1905) qui volia que el fill que aleshores tenien, Jaime (Agres, 1929, qui avançant els anys, treballaria en la NASA) aprenguera a llegir amb un llibre escrit per son pare. Jaime Miquel Lluch, havia fet feia temps, per a la premsa diària, dos sèries d’articles que havia titulat “Perfiles”. En hi havia dos parts, “Perfiles de la Corte”, de nou lliuraments; i “Perfiles Aragoneses”, de huit lliuraments. Són aquestos dissets articles els que configuren l’obra.

El matrimoni viu al carrer de Tomàs Valls, 27 [en l’actualitat carrer de l’Arquebisbe Segrià, on hi ha un edifici en construcció des de fa un grapat d’anys, paralitzat]. Posteriorment, tenen dos fills més, Juan Jorge (Agres, 1931) i José Antonio (Beneixama, 1939).

Com hem dit, en 1949 l’anomenen alcalde. Amb ell com a primera autoritat municipal, es posa en ús el camp de futbol el Clariano (1950), entre en funcionament el pont de Santa Maria (1953), es fa l’establecimiento maternal al xalet de les Boles (1953), té lloc la coronació de la Puríssima (1954) i comencen els treballs per construir el Mercat Municipal (1949).

En jubilar-se, problemes de salut fan que Miquel es va traslladar a viure a Dénia i, aleshores, es va dedicar a la pintura. En 1979, amb motiu del 25é aniversari de la coronació de la Puríssima, escriu en el programa de festes corresponent.

Jaime Miquel Lluch mor a Dénia el dilluns dia 24 de maig de 1982 i el soterren a Ontinyent.

L’obra, editada per l’Associació de Veïns el Llombo pretén ser un homenatge a Miquel i descobrir-lo per al poble. Un home humanista que va viure una època difícil i en la que es va preocupar per Ontinyent i no per les idees polítiques que aleshores s’imposaven a tot arreu. A més de la versió original, hi ha també una semblança biogràfica i un apartat de fotos. Les pàgines de la versió original apareixen amb dibuixos fets per a l’ocasió per José María Royo Mendaza.

Un projecte editorial que ve de llarg

Redacció

Serà el dia 7 de novembre, a partir de les 7 de la vesprada. Eixe dia i a eixa hora és posarà la guinda a un projecte que va arrancar ara fa ja més d'un any: la reedició del llibre *Perfiles*, de Jaime Miquel Lluch.

A l'Associació sabíem que Miquel havia publicat en 1929 un llibre. Posteriorment va ser alcalde d'Ontinyent, nomenat ara fa 60 anys. Editar el llibre en 2009, amb motiu del 80 aniversari de la seua publicació i les 6 dècades com a màxima autoritat del poble, podia ser un bon motiu. Però no ens vam precipitar. Vam voler saber més d'aquest home que es desconegut per a la majoria d'ontinyentins, però que va fer una obra com a alcalde. El primer de tot que calia fer era saber més d'ell.

En la tardor de 2008 "sabíem més" ja d'aquest personatge. I vam arribar a la conclusió que l'home valia la pena descobrir-lo per al gran públic. L'avaluació fou positiva i, aleshores, vam decidir que l'edició del llibre fora el projecte editorial que havia d'aparéixer a finals de 2009.

El primer pas era entrar en contacte amb la família per què ens autoritzara la publicació i, a més a més, ens facilitara una sèrie de dades. Hi havia parcel·les de la vida de Jaime Miquel que permaneixien un una nebulosa i que solament la família podia contribuir a clarificar. Sabíem que se'n havia anat a viure a Dénia en la recta final de la seua vida. Ací vam trobar un amic que ens va ajudar: Joan Barberà Martínez, qui havia estat veí de carrer i era amic dels seus fills. Ell tenia la direcció. El contacte es va establir amb l'exposició del que pensava fer l'Associació de Veïns el Llombo i, a més a més, amb una síntesi de l'entitat.

Cal dir que els fills de Jaime Miquel (per mig de Jorge Miquel, que és qui durant aquest any ha fet de contacte) els va sorprendre la iniciativa i des del primer moment van donar un suport incondicional.

Jaime Miquel Lluch i Rosa Calatayud Faus amb Jorge Ignacio, el seu primer nét. La foto està feta a Madrid, a la plaça de la Cibeles, en 1957

A partir de novembre de 2008 les comunicacions han segut intenses i molt franques per les dues parts. L'Associació va deixar clar des del primer moment que, amb l'edició de l'obra, volia descobrir al gran públic Jaime Miquel, però que en cap cas pretenia fer un panegíric. Volíem les coses tal qual van ser, el bo i el roïn. A la família els va paréixer bé, com pràcticament tot el que hem proposat al llarg del darrer any.

Vam elaborar un qüestionari amb 70 preguntes sobre Jaime Miquel que ens van contestar extensament els fills. Fotografies també en van facilitar, tot que el personatge, poc amant d'eixir en elles, no en hi havia gran cosa. Si més no, teníem els vímets necessaris per fer la semblança i el llibre. Calia començar.

Perfiles és una crònica de viatges. Li vam demanar a José María Royo Mendaza que fera uns dibuixos al·lusius al text. Ho va fer en un tres i no res.

El llibre comença amb una semblança biogràfica que porta per títol 'Jaime Miquel Lluch, la persona'. El text és obra de Guillem Llin. Després hi ha un apartat gràfic. I finalment, *Perfiles*, amb els dibuixos de Royo i notes a peu de pàgina per facilitar-ne la seua comprensió.

L'Associació per dins: reivindicació i cultura

Redacció

Complida la majoria d'edat el passat més d'abril, l'Associació de Veïns el Llombo encara el futur amb l'expectativa de millorar en la tasca reivindicativa i en la parcel·la cultural.

Després que en l'any 2004, la propietària de l'anterior local volguera unilateralment incrementar el preu del lloguer, l'Ajuntament ens va cedir com a lloc de reunió unes dependències del magatzem d'obres municipal. Sobre aquest local, sempre hem dit que era molt bo, però que, físicament, estava en el pitjor punt possible de tot el barri.

Les dades ens donen la raó. En 2003, el Llombo tenia 254 socis, que van minvar en 2004, a 237 socis (-6,29%); a 200, en 2005 (-15,61%); 167 en el 2006 (-16,5%); 164 en el 2007 (-1,8%) i a 156 en el 2008 (-4,88%). La sagnia de socis va començar a aturar-se en la segona meitat de 2008, en que per a enguany, hi havia apuntants (solament apuntants, que se'ls cobraria a l'exercici 2009) 15 nous socis. La xifra, d'aquesta manera, s'incrementava fins els 171 apuntats. Però en el primer mig any de 2009, els nous abonats s'han disparat. El nou local i la tasca que porta a terme l'Associació han fet que, a hores d'ara, siguem 206 socis, xifra amb que tancarem 2009. Aquesta quantitat representa un increment del 32,05% respecte a fa solament un any. Ací cal fer constar la sensibilitat que ha tingut l'equip de govern i l'alcaldessa Insa, en comprendre que no podíem seguir on estàvem i, alhora, la gent major tindre un lloc on anar.

L'Associació encara la recta final d'any, i el 2010, amb les millors expectatives. Continuarem reclamant un hospital bo i no el que vol fer el PP, l'accés directe al barri i al centre d'Ontinyent des de la ronda de circumval·lació, la segona fase del carrer de les Monges Carmelites, l'accés directe per a vianants a l'aparcament de Sant Jaume...

De cara a l'any que ve una de les prioritats és aconseguir millorar la revista, donant-li un número de pàgines constant, canvis en la maquetació i una major diversitat. Cal tenir present que, actualment, es reparteixen 500 exemplars de cada número, però que són ja 80 els internautes que la reben per correu electrònic. (Solament fa falta, aquell que la vulga rebre, donar un correu electrònic). Entre aquestos, hi ha gent d'Ontinyent i, també de la comarca, i sorprèn el nivell d'estudis que tenen els que la volen rebre: professors, investigadors, gent del món de la cultura, periodistes, partits polítics de la comarca, associacions diverses, i fins empresaris.

Altra millora que urgeix posar en marxa ja, després d'un intent fallit ara fa uns anys, es tindre una pàgina a internet. Per descarregar el bastant que hi ha, posant-ho a l'abast de tothom, i per donar resposta ràpida a qualsevol circumstància. Si més no, el dia 5 d'agost vam tindre les declaracions (sense periodistes) de l'alcaldessa d'Ontinyent

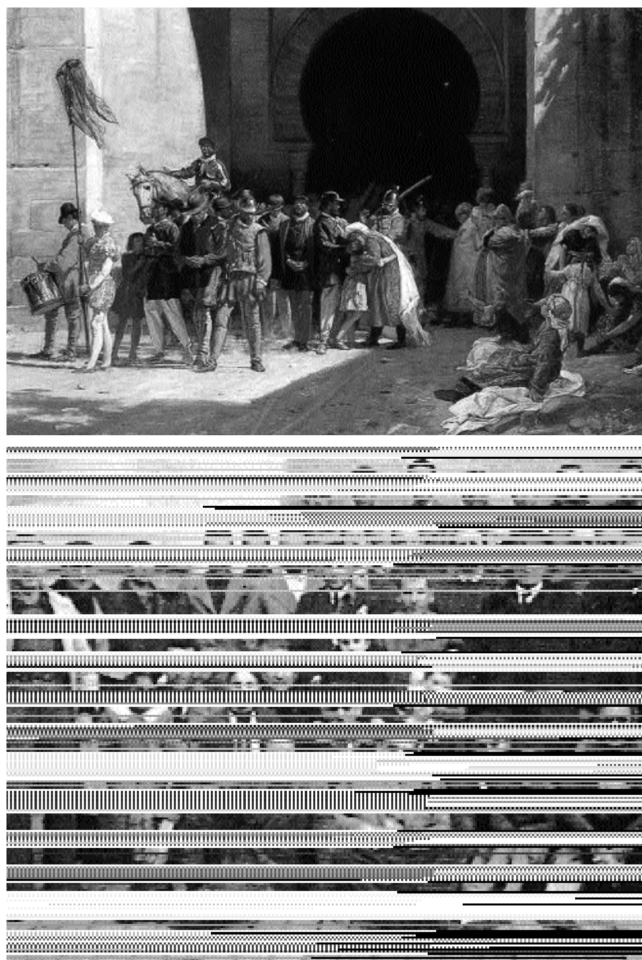

Diverses escenes de la inauguració de la mostra de dibuixos i fotografies

A l'esquerra, cartell de la Guerra Civil; dalt, l'expulsió dels moriscos; baix, Rafael Reig Silvaje a la presó en 1943. És el primer de baix assegut, per l'esquerra

Lina Insa sobre el centre hospitalari d'Ontinyent que eren mereixedores d'una resposta aviat [el que l'hospital d'Ontinyent no supera els 50 llits ocupats per norma, per justificar el que vol fer la Generalitat Valenciana. I quants ontinyentins i valldalbaidins hi ha a Xàtiva?]. D'aquesta manera, els mitjans de comunicació i els socis i veïns podran saber en cada moment, i en cada circumstància, que pensa la junta directiva de l'Associació de Veïns el Llombo.

La parcel·la cultural està més clara. A octubre, està prevista exposició sobre l'expulsió dels moriscos, ara fa 400 anys, que estarà penjada fins la primavera, a menys que sorgira altra cosa interessant.

El dia 7 de novembre, presentarem el llibre *Perfiles*, de Jaime Miquel Lluch. Miquel va ser alcalde d'Ontinyent en els difícils anys de la dictadura franquista (1949-1958) i el que pretenem és donar a conéixer al gran públic la tasca d'un home que es desconegut per als ontinyentins.

L'Associació ha arribat a un acord per editar, abans de final d'any, el llibre *Mort i repressió a Ontinyent (1936-1944)*, del qual és autor Guillem Llin. L'obra, publica les llistes dels morts a començaments de la guerra i, posteriorment, la relació d'afusellats per la justícia franquista, entre moltes altres coses.

Per a la primavera de 2010 tenim previst publicar un llibre que a Ontinyent ha anat de mans en mans d'investigadors, però sense que a hores d'ara haja vist la llum. *Orgia de pasiones*, de Rafael Reig Silvaje, que apareixerà sota el nom de *Vivencias de la guerra y de la represión*, en edició a cura del professor Joan Riera Mas. Amb la publicació d'aquest llibre, la voluntat de l'Associació es tornar a la presentació anual en primavera, després dels dos darrers anys en que es presenta a finals d'any.

Paral·lelament a aquesta presentació, el Llombo té ultimada una exposició sobre els cartells de guerra, els quals estaran dividits en apartats (la guerra, la dona, l'horror, els xiquets, l'educació, la sanitat, la indústria, el camp, els sindicats, els partits polítics...). La idea és que aquesta mostra tinga tants cartells com siga possible i que càpiguen al local sense embotir-lo, ja que en els darrers anys han anat apareixent-ne i són més de 4.000 els pòsters que a hores d'ara hi ha en les diferents biblioteques i museus. Per descomptat, al Llombo, seran reproduccions. Aquesta màxima es fa per evitar sorpreses desagradables, i al temps que tothom puga gaudir de les diferents exposicions que anem programant.

També està pràcticament tancada la mostra de la segona meitat de 2010, el que passa és que quedant encara uns apunts per concretar, no podem —o no devem— avançar de què es tractarà. En canvi, sí que podem dir que la mateixa tindrà un catàleg en base a les fotografies i els textos que incorporarà la mostra.

Com és normal, de cara a 2011, hi ha diversos llibres que poden ser el d'eixe any. Però esta pràcticament clar que serà el d'un membre de l'Associació, en el qual es troba treballant des de fa ja un temps.

Segons qui ho fa, tot està mal fet

Ontinyent, anys 40. El pont Vell i la font de la plaça de Baix. Al mur del riu hi ha una pintada en què es pot llegir "Falange siempre está alerta"

GUILLEM LLIN

Al número 59 de la revista *el Llombo* van veure com, a l'arribar l'estiu, davant l'*escàndol* que suposava banyar-se en el riu Clariano homes i dones, tots junts, el govern municipal franquista eixit de la guerra, va decidir prendre cartes en l'assumpte i va prohibir les dones el banyar-se en els pous que hi havia en el curs del riu.

En els durs anys de la postguerra, la ciutadania no estava lliure de res. Almenys, la meitat de la ciutadania que havia perdut la guerra. Si més no, un repàs succint per la vida ontinyentina d'eixos anys ens descobreix com era d'angoixador el dia a dia.

Per exemple. El 29 d'agost de 1940, se li imposa a Javier Galbis Fuset, que viu al carrer Gomis, 61, una sanció de vint pessetes per *"transitar por la vía pública en compañía de una joven, en forma deshonesta, reñida con la moral y buena crianza, según manifestación de personas de reconocida solvencia"*. La denúncia porta la signatura del caporal de la policia local, José Montés. Aquest darrer apartat, el de *"persona de reconocida solvencia"* arribaria a ser un *personatge típic* de l'època. Evidentment, la solvència no es refereix a qüestions econòmiques, sinó a qüestions d'indole moral i, sobretot, política.

El mateix policia, José Montés i el mateix dia, 29 d'agost de 1940, sorprén a José Ridaura Martínez, de 18 anys d'edat, que viu al carrer Maians, 51, cometent la falta de *"hallarse sentado al lado de una joven que dice ser su novia y no conoce, a la puerta de la calle de la casa nº 43 de la calle de la Magdalena, en forma incorrecta e inmoral"*. Com és *normal*, l'assumpte comporta una sanció una de vint pessetes.

Per exemple. El 4 de febrer de 1940, s'imposen diverses sancions de 50 pessetes cadascuna a les parelles que "sorprenen" al cine Echegaray *"habiéndoles sorprendido cometiendo actos inmorales durante la representación del Cine Echegaray"*. En aquest apartat hi ha casos tant insòlits com el d'un matrimoni que viu al carrer de la Llosa, 20. Alguns dels denunciats, els semblen tant desproporcionades i injustes les sancions, que tot i l'època totalitària, presenten uns escrits d'al·legacions, i fan referència a reconeguts franquistes, però cap d'aquests serà tingut en compte. L'alcalde i els regidors no cedeixen i s'imposen les sancions de rigor.

Per exemple. El 10 d'octubre de 1939, i sent les set de la vesprada, la policia local sorprén a Vicente Miguel Soriano, amb domicili al carrer Roses, 3, diguen algun improperi segons escolta un testimoni: *"al regresar al pueblo por el camino del Clariano profirió varias frases mal sonantes como 'me cague en Dios y en la Hostia', según referencia de un testigo presencial"*. José Montés, que encara no era caporal, sinó guàrdia, acostuma a fer referència a aquest tipus de personatge. Cap vegada va posar qui era el testimoni. A Miguel Soriano li imposen una

La plaça de l'Ajuntament i el carrer de les Botigues

El 30 de març de 1939 arriba a Ontinyent el franquisme. La celebració, a la plaça de la Concepció, va ser multitudinària

sanció de 25 pessetes, però son tantes les penúries de l'època que la té que pagar en tres terminis.

O el guàrdia Agustín Jordà, que el 15 de juliol de 1940, sorprén a José Santamaria Ríos, *"habitante de la calle Cruzadas núm. 21"* fent la incorrecció de *"haberse permitido proferir una blasfemia en la vía pública, según manifiesta un testigo solvente"*. Se li imposa una sanció de 10 pessetes.

Per exemple. L'1 de febrer de 1940 denuncien amb 10 pessetes *"Gonzalo Ferrer* [és Ferri] *Belda"*, qui vivia al carrer de la Trinitat, 26, per haver comés la falta *"de que al pasar por la plaza del Generalísmo* (sic)*, cuando tocaban el Imno* (sic) *Nacional, dejó de levantar el brazo, apesar* (sic) *de que todos los presentes lo hacian, por lo que le llamó la atención el que suscribe"*.

Per exemple. En aquestes condicions, els casos de prostitució que es coneixen –o que s'intueixen– són un bon motiu o excusa per sancionar. A Josefina Moltó Galdín, que viu amb sa mare, de 85 anys, i un germà fadrí, amb domicili en Ramón y Cajal, 7, li posen sengles denúncies, de 25 pessetes cadascuna, els dies 18, 19 i 27 de novembre de 1939, no per sorprendre-la, sinó per la sospita que es dedica a la prostitució, per *"recibir visitas de hombres en su casa en distintas horas del dia y la noche, sospechando se ejerce la prostitución estando prohibido"*.

Per exemple. Quan no és possible la sanció econòmica per falta de recursos de la persona demandada, els franquistes recorren a altres alternatives. El 28 de juny de 1940, l'alcalde d'Ontinyent adreça un escrit al governador civil de la província fent servir els termes següents: *"que la vecina de esta población MARIA FIGUERA NICOLAS, de señalada tendencia izquierdista, a pesar de varios requerimientos hechos por la Guardia municipal y multas impuestas de pequeña cuantia, por no tener bienes, se dedica con alguna frecuencia a censurar actos que celebran las Organizaciones del Movimiento y a insultar publicamente a personas de derechas, muy especialmente a algunas que han perdido familiares, asesinados por los rojos.*

Como el castigo en metálico, de imponerse en cantidad elevada, no habria de ser satisfecho por considerarla insolvente, esta Alcaldia solicita de su autoridad la debida licencia para cortarle el pelo y de esta forma, tendrá presente por algún tiempo, que debe abstenerse de hacer manifestaciones contrarias a la Causa Nacional y de insultar a las personas cuya afección a la misma no es dudosa".

Era per tots aquesta política tant fèrria i dura, d'observar la moral i les bones costums, en un poble de misèria, i les sancions que s'imposaven? No, evidentment. A l'Arxiu Municipal d'Ontinyent hi ha nombrosos casos d'expedients oberts que van quedar en no res. Senzillament calia ser del règim. O militar. Com els soldats aposentats a Ontinyent al final de la guerra i que van ocasionar més d'un mal de cap a les autoritats però, que se sàpiga, mai van ser represaliats pels desordres públics que sovint ocasionaven quan s'emborratxaven.

Ontinyent en una fotografia de 1941. A la dreta, l'Ajuntament als anys 40, durant la reforma de l'entrada

30 anys de democràcia municipal

El 4 d'abril de 1979 tenien lloc les eleccions municipals. Amb elles, la democràcia arribava a nivell de carrer. Ara s'han complit els 30 anys d'aquella fita històrica. Una vegada els ciutadans vam votar, el 19 d'abril els regidors van elegir el primer alcalde després del franquisme: Rafael Tortosa Vañó, del PSOE, amb el suport de PNPV, PCE i ORT.

GUILLEM LLIN / JOSEP SANCHIS

Fetes les eleccions municipals el 4 d'abril de 1979, la Conselleria d'Interior del Consell del País Valencià posa en marxa un curs de formació municipal per a regidors electes. El temari abraça tots els temes que puguen ser d'interés per a un polític que s'estrena a l'Ajuntament. Així, hi ha assumptes com ara: estructura politicoadministrativa, competència i actuació municipal, serveis públics i empreses municipals, hisendes locals, urbanisme i col·laboració amb altres administracions públiques.

Hom preveu que es faça el curs entre el 24 d'abril i el 9 de maig, en sessions úniques per a cada un dels temes, que impartiran secretaris, interventors i dipositaris de l'Administració Pública del País Valencià. D'Ontinyent s'han apuntat al curs 18 dels 21 regidors: María Teresa Ferrer, Vicente Broseta, José Ángel Gironés, Rafael Soriano, José María Bataller, Rafael Rovira, Helios Gisbert, Vicente Ortolà (UCD); Vicente Belda, Rafael Tortosa, Antonio Moll (PSOE); Héctor Verdú, Francisco Sanchis, Rafael Galiana (PNPV); Carlos Sanchis, Antonio Mollà (PCE); Joaquín Vilar i Vicente Gironés (ORT). No s'inscriuen José Ríos i Jesús Navalón, tots dos del PSOE, i José Antonio Robedillo, del PCE.

La Corporació elegida a les urnes es constitueix el dijous 19 d'abril de 1979. Entre bastidors ja es coneix que el socialista Rafael Tortosa serà el primer alcalde de la democràcia a Ontinyent. Es dóna per fet el suport del PCE i de l'ORT –sobretot el primer, després de l'acord a què han arribat al País Valencià–, però està en l'aire el vot del PNPV. UCD intenta convéncer el PNPV perquè s'abstinga. Això donaria l'alcaldia a Broseta. Però en les converses dels dies previs a la constitució, en les quals va participar Francesc de Paula Burguera, que va venir expressament a Ontinyent, es decideix *matar* el franquisme i qualsevol rèmora del passat. La decisió del PNPV no agrada gens a UCD. Rafael Soriano, *Pistolo*, insulta greument els integrants de la formació nacionalista davant testimonis, els quals posen una denúncia al jutjat. Però abans de la vista, Soriano se'n desdiu.

El saló de plens s'omplí amb un centenar llarg de veïns. Són les 11 del matí. L'expectació és inusitada. El solemne acte de constitució de la Corporació comença formant la mesa d'edat, presidida pel regidor més vell, Carlos Sanchis, del PCE, i el més jove, Francisco Sanchis, del PNPV, amb el secretari Hilario Sanchis Pellicer, peça clau, atesos els nombrosos interrogants que plantegen els edils sobre el funcionament municipal.

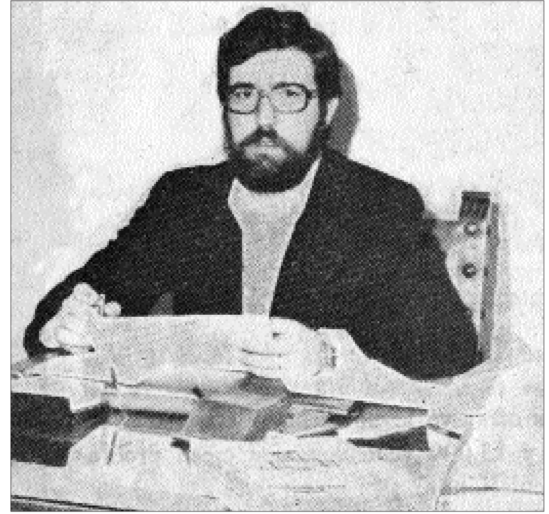
Acte de la votació per elegir el primer alcalde de la democràcia

El secretari comença demanant als caps de llista si mantenen la postura de voler ser alcalde o bé hi renuncien. Broseta (UCD) i Tortosa (PSOE) diuen que sí. Verdú (PNPV), Mollà (PCPV) i Gironés (ORT) renuncien a l'alcaldia. Seguidament, es procedeix a la votació secreta introduint dins l'urna el nom del candidat.

Conclosa la votació, el recompte de paperetes dóna 13 vots al socialista Rafael Tortosa Vañó (al seu favor ha votat tota l'esquerra: els cinc regidors del PSOE, els tres del PCE i els dos de l'ORT i, també, els tres nacionalistes del PNPV) i huit sufragis al candidat d'UCD, Vicente Broseta Fran (que ha tingut el suport dels huit regidors del seu partit). El secretari municipal, Hilario Sanchis, pregunta a Rafael Tortosa si accepta el càrrec. L'alcaldable, sense dubtar-ho, contesta que sí. D'aquesta forma, Rafael Tortosa Vañó, un delineant de 28 anys, és elegit primer alcalde del període democràtic.

En l'acte de presa de possessió, l'alcalde Tortosa afirma *"que no ha venido a esta Corporación municipal a hacer política, sino a trabajar por Ontinyent, pero que para ello necesita la colaboración de los nuevos concejales y de todo el pueblo y que necesita sugerencias, iniciativas y ayuda de todos.* (…) *Hasta el momento presente los*

La participació el dia 4 d'abril va ser molt nombrosa. A la dreta, Rafael Tortosa, primer alcalde d'Ontinyent després del franquisme

nuevos concejales se conocen poco; yo no soy un hombre de discursos, pero espero y deseo que unidos todos los concejales pueden trabajar para engrandecer Ontinyent".

En acabar el Ple, un dels primers que acudeix a felicitar Tortosa és el tinent de la guàrdia civil, Manuel Calabuig. El fet cal emmarcar-lo dins l'acceptació per part del cos de la submissió a la potestat política i de reconeixença que l'alcalde és la primera autoritat local a tots els efectes.

Com que els regidors no s'han trobat amb els antecessors (la vella Corporació ha fet el Ple el dia 16, i la nova, el dia 19), aquest mateix dijous 19 d'abril, a la vesprada, a l'Hotel Pou Clar es serveix un vi d'honor al qual estan convidats els regidors que han acabat i els que comencen, com a prova de normalitat i de bon ambient.

Dos dies després del Ple, el dissabte 21 d'abril, l'Associació de Veïns de Sant Rafael registra un escrit adreçat a l'alcalde a fi de tractar una sèrie de temes pendents en el barri, que tot seguit enumeren al document que, sorprenentment, no porta el nom de cap membre de l'entitat, ni tampoc cap signatura. Entre els assumptes a tractar s'inclou el tancament del carrer d'Artal de Foces, l'obertura del carrer de Cassià Fita, un local per a l'Associació, una zona verda amb parc infantil o la neteja dels carrers, incloent-hi les papereres i el clavegueram. Amb l'escrit citen l'alcalde per reunir-se el dijous 3 de maig, a les 19,30 hores, a l'antiga oficina de Caixa Ontinyent al carrer d'Artal de Foces. Però eixe dia la reunió no es va poder celebrar.

En el Ple extraordinari del dijous 3 de maig de 1979 s'acorda nomenar els membres de la Comissió Municipal Permanent, presidida per Rafael Tortosa, del PSOE i integrada, a més, per Rafael Soriano, José Ángel Gironés i José María Bataller, d'UCD; Antonio Moll i Jesús Navalón, del PSOE; Héctor Verdú, del PNPV; Antonio Mollà, del PCE–PCPV, i Vicente Gironés, de l'ORT. Tot seguit, el secretari informa de les condicions que ha de complir un ajuntament en la seua activitat quotidiana. Sessions de Ple ordinàries, almenys una cada tres mesos, i una reunió a la setmana de la Comissió Municipal Permanent. Però malgrat l'informe del secretari, els regidors acorden que el primer dijous de cada mes, a les 20 hores, es farà un Ple ordinari, i les comissions permanents una a la setmana, els dimecres, també a les 20 hores.

En el Ple extraordinari de 8 de maig es van distribuir els tinents d'alcalde i les comissions i ponències. Antonio Mollà va ser nomenat primer tinent d'alcalde; Héctor Verdú segon; Vicente Gironés tercer i Rafael Soriano quart.

Amb el nou ajuntament democràtic, canvia la forma de prometre o jurar el càrrec. Ara es fa davant la Constitució, posant una mà damunt. Els regidors i l'alcalde diuen "Promet (o jure) per la meua consciència i honor desenvolupar el càrrec d'alcalde (o de regidor) de l'Ajuntament d'Ontinyent amb lleialtat al rei i guardar i fer guardar la Constitució com a norma fonamental de l'Estat". Generalment, l'esquerra agafa com a patró el verb "promet", i la dreta "jure".

Respecte a les hores que Rafael Tortosa dedicarà com a alcalde, aquest declara a *Onclar* (número de 25 de febrer de 1979), abans de fer-se les eleccions, que *"el tiempo que dedicaré a la alcaldía será ni más ni menos que el necesario"*. Referent als cinc problemes d'Ontinyent, l'alcaldable afirma que n'hi ha molts més, però anomena els següents: l'atur que pateix Ontinyent en eixe final de dècada; aconseguir dotacions escolars suficients; reparar la penúria de la Seguretat Social; l'especulació del terreny que provoca que comprar-se un habitatge siguen paraules majors i la participació ciutadana.

Del llibre *Ontinyent, de la dictadura a la democràcia (1968-1982)*

Partidor d'aigua de la Mota de Caputxins, cap a 1970

Dibuix: Joan Barberà

